

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять, організації самостійної роботи
і виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи
із навчальної дисципліни

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної
форм навчання зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування,
освітньо-професійні програми «Облік і аудит»,
«Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»)*

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2023**

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи і виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи із навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування, освітньо-професійні програми «Облік і аудит», «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. М. Ю. Карпушенко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 91 с.

Укладач д-р екон. наук, проф. М. Ю. Карпушенко

Рецензент

Н. І. Гордієнко, кандидат економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку і безпеки бізнесу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансів, обліку та безпеки бізнесу, протокол № 2 від 29 серпня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
МОДУЛЬ 1 Вступ до бухгалтерського обліку.....	6
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи бухгалтерського обліку.....	6
1.1 Загальна характеристика бухгалтерського обліку.....	6
1.2 Предмет і методи бухгалтерського обліку.....	8
1.3 Оцінювання і калькуляція.....	10
1.4 Бухгалтерський баланс.....	14
1.5 План рахунків бухгалтерського обліку.....	18
Змістовий модуль 2 Прийоми первинного спостереження, поточного групування та підсумкового узагальнення в системі бухгалтерського обліку.....	20
2.1 Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.....	20
2.2 Документування господарських операцій.....	22
2.3 Організація документообігу.....	24
2.4 Інвентаризація.....	26
Змістовий модуль 3 Техніка ведення бухгалтерського обліку й облік основних господарських процесів.....	27
3.1 Техніка і форми бухгалтерського обліку.....	27
3.2 Організація бухгалтерського обліку на підприємствах.....	34
3.3 Облік процесу постачання активів	36
3.4 Облік процесу виробництва.....	37
3.5 Облік процесу реалізації продукції, товарів, послуг та визначення фінансового результату.....	39
МОДУЛЬ 2 Бухгалтерський облік на підприємствах.....	41
Змістовий модуль 1 Облік активів: класифікація, оцінка, рахунки, взаємозв'язок з Балансом.....	41
1.1 Облік необоротних активів.....	41
1.2 Облік запасів.....	45

1.3 Облік розрахунків із дебіторами.....	46
1.4 Облік грошових коштів.....	48
Змістовий модуль 2 Облік власного капіталу та зобов'язань: класифікація, оцінка, рахунки, взаємозв'язок з Балансом.....	49
2.1 Облік власного капіталу.....	49
2.2 Облік нерозподіленого прибутку та цільового фінансування.....	50
2.3 Облік довгострокових зобов'язань.....	52
2.4 Облік поточних зобов'язань.....	54
2.5 Облік розрахунків із працівниками.....	56
Змістовий модуль 3 Загальні засади обліку доходів, витрат та визначення фінансового результату.....	59
3.1 Облік витрат діяльності підприємства.....	59
3.2 Облік доходів і фінансових результатів.....	62
3.3 Фінансова звітність.....	65
ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ.....	66
ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	75
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87

ВСТУП

Практичні заняття проводяться з метою закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок:

- з організації та проведення обліку у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- порядку документального забезпечення та відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку та бухгалтерських реєстрів найпоширеніших фінансових і господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами;
- відображення фінансово-господарських процесів та операцій в іноземній валюті в системі рахунків бухгалтерського обліку в межах правового поля України та на підставі первинних документів.

На практичних заняттях студенти виконують запропоновані їм завдання під керівництвом викладача після самостійного вивчення теми, користуючись літературними джерелами і конспектом лекцій.

Метою самостійної роботи студента є:

- засвоєння програми дисципліни шляхом поглибленого вивчення теоретичного матеріалу;
- формування самостійних суджень щодо окремих теоретичних положень;
- розв'язування аналітичних завдань з обліку як найпоширеніших, так і специфічних міжнародних економічних операцій.

До кожної теми дисципліни додаються перелік понять, питання для самостійного вивчення та завдання.

Мета вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» – формувати систему знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання дисципліни – вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Предметом дисципліни «Бухгалтерський облік» є методологія і методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

МОДУЛЬ 1 ВСТУП ДО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

1.1 Загальна характеристика бухгалтерського обліку

Завдання 1

Надайте порівняльну характеристику основних видів господарського обліку в Україні за такими критеріями: споживачі інформації, накладені обмеження, вимірники, об'єкти, періодичність, націленість, ступінь відкритості даних, форми звітності, використання спеціальних прийомів. Виділіть додаткові критерії для порівняння. Визначте, у чому виявляються інтеграція та диференціація видів господарського обліку.

Завдання 2

Проведіть класифікацію таких користувачів облікової інформації: ділові партнери, аудитори, банки, менеджери, покупці й замовники, цільові фонди, фінансові аналітики, власники, інвестори, постачальники, керівники підрозділів, податкові органи, суд, державна статистика, управлінський персонал, працівники підприємства, комісії і комітети Верховної Ради.

Завдання 3

Визначте види вимірників: гроші в касі – 30 грн, бензин – 120 грн, цвяхи – 500 кг, відпрацьований робітниками час – 12 люд.-днів, вантажівки – 30 шт., паливо – 200 грн, лампи – 60 шт., запасні частини – 90 грн, дошки – 50 м³, сировина – 300 грн, витрати на ремонт – 40 люд.-год, матеріали на складі – 800 грн, фарба червона на складі – 40 кг, лінолеум – 50 м, сейфи – 4 шт., кислота – 30 л, пробіг автотранспорту – 200 т/км, ламінат – 30 м².

Завдання 4

Вивчіть зміст Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та знайдіть відповідне визначення для кожного наведеного терміна в таблиці 1.

Таблиця 1 – Визначення згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Термін	Визначення
1	2
Користувачі фінансової звітності	Документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення
Бухгалтерський облік	Ресурси, контрольовані підприємством внаслідок минулих подій, використання яких, як очікується, спричинить отримання економічної вигоди у майбутньому
Зобов'язання	Дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства
Активи	Процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень
Господарська операція	Фінансова звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці
НП(С) БО	Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності
Фінансова звітність	Система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень
Консолідована фінансова звітність	Заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, спричинить зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди
Облікова політика	Потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів

Продовження таблиці 1

1	2
Первинний документ	Фізичні або юридичні особи, які потребують інформацію про фінансовий стан підприємства
Внутрішньогосподарський (управлінський) облік	Нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам
Економічна вигода	Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Закон України – Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: основні положення.
2. Загальна характеристика Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
3. Принципи організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.
4. Ресурси підприємства: визначення їхньої ролі щодо діяльності підприємства і класифікація.

1.2 Предмет і методи бухгалтерського обліку

Завдання 1

Подайте характеристику поняття «облікова політика» за такими ознаками: мета; особи, які формують облікову політику та здійснюють контроль за її організацією та веденням, права та обов'язки цих осіб; ступінь свободи щодо методик і процедур ведення бухгалтерського обліку; фактори, які впливають на облікову політику; основні нормативні документи, які регулюють облікову політику; документальне оформлення облікової політики; випадки змін положень облікової політики.

Завдання 2

Визначте групу користувачів для кожного з наведених показників (табл. 2).

Таблиця 2 – Застосування бухгалтерської інформації користувачами

Вид інформації	Зовнішні користувачі	Внутрішні користувачі
Середня зарплата робітників		
Умови праці		
Прибуток підприємства		
Надійність у поставках матеріалів		
Конкурентоспроможність продукції		
Платоспроможність підприємства		
Розмір отриманих кредитів		
Перспективи розвитку підприємства		
Удосконалення виробничого процесу		
Спроможність підприємства оплатити зобов'язання		
Рівень соціального забезпечення робітників		

Завдання 3

Дайте характеристику елементам методу бухгалтерського обліку, визначте, до яких спеціальних прийомів вони належать. Для вирішення завдання заповніть таблицю 3.

Таблиця 3 – Характеристика елементів

Спеціальні прийоми дослідження	Елементи методу бухгалтерського обліку	Характеристика елементів методу бухгалтерського обліку
1	2	3
Прийоми первинного спостереження та реєстрації інформації		
Прийоми вартісного вимірювання об'єктів		

Продовження таблиці 3

1		2	3
Прийоми угруповання та поточного відбиття інформації про окремі об'єкти бухгалтерського обліку			
Прийоми загального порівняння й узагальнення інформації про всі об'єкти обліку			

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Охарактеризуйте, що таке метод бухгалтерського обліку.
2. Що таке хронологічне та систематичне спостереження.
3. Дайте характеристику вимірюванню господарських процесів і операцій.
4. Охарактеризуйте сутність подвійного запису.

1.3 Оцінювання і калькуляція

Завдання 1

Зробити оцінку незавершеного виробництва на кінець звітної періоду за статтями витрат і визначити його собівартість. Скласти бухгалтерські проводки до господарських операцій. Розрахунок нормативних витрат на оплату праці основних виробничих робітників у залишках незавершеного виробництва проводиться так: вироби, що залишаються в цьому цеху, оцінюються в половинному розмірі розцінки цього цеху і за повною розцінкою попередніх цехів, де вони проходили обробку. Загальновиробничі витрати визначають у розмірі 80 % від основної заробітної плати виробничих робітників.

Таблиця 4 – Залишки продукції в стадії незавершеного виробництва і розцінки на виготовлення одиниці продукції

Цехи	Продукція А		Продукція Б	
	кількість, шт.	ціна, грн	кількість, шт.	ціна, грн
№ 1	9	200	–	352
№ 2	12	300	16	700
Всього	21	х	16	х

Таблиця 5 – Норми матеріальних витрат на виробництво одиниці продукції, грн

Види матеріальних витрат	Продукції А	Продукції Б
1 Сировина і основні матеріали	800	1 320
2 Допоміжні матеріали	216	240
3 Поворотні відходи	75	54

Таблиця 6 – Розрахунок собівартості незавершеного виробництва

Статті витрат	Продукція А		Продукція Б	
	с/в 1 продукції НВ	с/в всього НВ	с/в 1 продукції НВ	с/в всього НВ
1	2	3	4	5
1 Сировина і основні матеріали				
2 Допоміжні матеріали				
3 Поворотні відходи				
4 Основна заробітна плата виробничих робітників – всього, зокрема цех № 1, зокрема цех № 2				
5 Відрахування на соціальне страхування – всього, зокрема цех № 1, зокрема цех № 2				
6 Загальновиробничі витрати – всього, зокрема цех № 1, зокрема цех № 2				

Завдання 2

Скласти бухгалтерські проводки на суму здійснених загальновиробничих витрат. Проаналізувати вказані витрати відносно обсягу виробництва, підрахувати суму змінних і постійних загальновиробничих витрат, зробити їхній розподіл. Нормальна виробнича потужність підприємства за звичайних умов роботи за місяць становить 2 000 одиниць продукції. Загальновиробничі витрати за нормальною потужністю складають 340 000 грн, з них: змінні – 200 000 грн, постійні – 140 000 грн. Фактична потужність за два місяці: березень – 1 800 одиниць продукції, квітень – 2 200 одиниць продукції. На підприємстві були здійснені такі загальновиробничі витрати.

Таблиця 7 – Вихідні дані

Зміст господарських операцій	Сума, грн	
	березень	квітень
1	2	3
1 Нарахована заробітна плата: – апарату управління цехом; – робітникам, які обслуговують обладнання	60 000 35 000	80 000 54 000
2 Проведено відрахування ЄСВ: – апарату управління цехом; – робітникам, які обслуговують обладнання	? ?	? ?
3 Нарахована амортизація основних засобів: – будівлі цеху; – виробничого обладнання; – інших основних засобів загальновиробничого призначення	4 400 8 000 1 120	3 600 13 700 2 430
4 Використана електроенергія, яка одержана від постачальника: – для освітлення цеху; – для роботи обладнання	5 000 47 500	8 700 63 600
5 Списані витрати по капітальному ремонту обладнання, який проводив ремонтно-механічний цех	76 200	85 100

Продовження таблиці 1.7

1	2	3
6 Зі складу видані в цех МШП: – спецодяг робітникам цеху; – господарський інвентар; – інструменти для забезпечення роботи обладнання	6 000 4 200 25 450	6 350 3 850 18 400
7 Списана вартість зіпсованих матеріалів, які зберігалися у складських приміщеннях, у межах норм природних витрат	1 886	1 320
8 З поточного рахунку перераховано: – за проведення медогляду працівників цеху; – за перевірку пристроїв складського приміщення цеху	3 200 1 020	3 350 2 112

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Охарактеризуйте процес калькуляції.
2. Які методи калькулювання ви знаєте?
3. Які види оцінок застосовуються в обліку?
4. У чому полягає сутність принципу бухгалтерського обліку «єдиний грошовий вимірник»?
5. Дайте поняття оцінки як елемента методу бухгалтерського обліку.
6. Які основні правила визначення первісної вартості активів підприємства?
7. Що таке справедлива вартість? Як вона може бути визначена на практиці?
8. У чому полягає економічний зміст методів оцінки активів?
9. Які вимоги висуваються до грошової оцінки?
10. Дайте визначення калькуляції, як елемента методу бухгалтерського обліку.

1.4 Бухгалтерський баланс

Завдання 1

Відомі такі дані про стан майна, капіталу та зобов'язань підприємства «Світ» станом на 31 грудня 2024 року: основні засоби – 600 тис. грн; поточний рахунок – 83 тис. грн; основні матеріали – 97 тис. грн; розрахунки з оплати праці – 1 тис. грн; прибуток – 30 тис. грн; заборгованість покупців – 8 тис. грн; програмне забезпечення для персональних комп'ютерів – 3 тис. грн; покупні напівфабрикати – 30,15 тис. грн; статутний капітал – 546,85 тис. грн; каса – 1,7 тис. грн; цільове фінансування – 200 тис. грн; розрахунки з постачальниками – 45 тис. грн. Необхідно скласти бухгалтерський баланс підприємства «Світ» на 31.12.2024.

Завдання 2

а) у бухгалтерському балансі підприємства станом на 1 січня 2024 року відображено такі статті: статутний капітал – 188 тис. грн; короткострокова позика банку – 20 тис. грн; кредиторська заборгованість перед постачальниками за матеріальні ресурсів – 17 тис. грн; запасні частини до виробничого устаткування – 5 тис. грн; залишкова вартість основних засобів – 72 тис. грн; матеріали – 49,5 тис. грн; дебіторська заборгованість за реалізовану продукцію – 32,8 тис. грн; поточний рахунок у банку – 64,5 тис. грн; готівка в касі – 1,2 тис. грн;

б) у першому кварталі 2024 року були здійснені такі операції:

- повернуто позику банку – 15 тис. грн;
- зараховані на поточний рахунок кошти за реалізовану продукцію – 13 тис. грн;
- оприбутковані запасні частини – 60 тис. грн;
- погашено заборгованість перед постачальниками – 8 тис. грн;
- надійшли в касу підприємства з поточного рахунку кошти 2 тис. грн;
- отримано позику банку – 4 тис. грн;

- видано з каси готівку підзвітній особі – 3 тис. грн;
- нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва – 40 тис. грн;
- повернуто залишок невикористаних підзвітних сум – 0,2 тис. грн.

Необхідно: скласти початковий і кінцевий баланс підприємства «Світ», а також визначити вплив кожної з наведених операцій на бухгалтерський баланс, вказати типи операцій.

Завдання 3

За поданими даними угрупувати господарські ресурси підприємства за їхнім складом та розміщенням.

Таблиця 8 – Господарські ресурси підприємства

Найменування об'єктів	Сума, грн
1	2
Ліки та медикаменти у медпункті	2 950
Промислова земельна ділянка	3 700 000
Канцелярське приладдя у бухгалтерії	1 590
Покупні напівфабрикати	3 120
Комп'ютери у Дитячому домі творчості (на балансі підприємства)	17 000
Готова продукція на складі	10 920
Готівка в касі	200
Матеріали на складі	11 950
Будинок заводууправління	9 600 000
Кошти на поточному рахунку	7 050
Будинок складу готової продукції	970 000
Короткострокові кредити банку	20 000
Аванси, отримані від покупців	950
Цінні папери строком більше 1 року	3 500

Продовження таблиці 8

1	2
Заборгованість покупців за придбану продукцію	1 200
Робочі машини й устаткування в цеху	35 700
Транспортні засоби для пакування продукції	23 000
Фінансові інвестиції на строк 8 місяців	3 700
Програмне забезпечення офісних комп'ютерів	5 000
Печі та жарові шафи на кухні їдальні	1 500
Аванси, видані постачальникам	600
Запасні частини на складі	12 000
Спецодяг пакувальників продукції	1 420
Будинок їдальні	3 000 000
Спецодяг робітників лабораторії підприємства	1 000
Незавершене виробництво	6 540
Обчислювальна техніка в цеху	34 000
Продукти харчування в їдальні	2 600
Заборгованість підзвітних осіб	100
Тара на складі	3 000

Завдання 4

За поданими даними угрупувати господарські ресурси та джерела їхнього утворення.

Таблиця 9 – Господарські ресурси підприємства

Найменування ресурсів і джерел їхнього утворення	Сума, тис. грн
1	2
Товари на складі	150
Заборгованість по оплаті праці	3 700
Заборгованість фонду соціального страхування	1 500
Покупні напівфабрикати	3 120
Зареєстрований капітал	17 000

Продовження таблиці 9

1	2
Готова продукція на складі	920
Готівка в касі	200
Матеріали на складі	1 950
Будинок заводууправління	9 600
Кошти на поточному рахунку в банку	705
Заборгованість постачальникам за сировину і матеріали	970
Короткострокові кредити банку	200
Аванси, отримані від покупців	950
Заборгованість по податках до бюджету	350
Заборгованість покупців за відвантажену продукцію	1 200
Робочі машини й устаткування в цеху	35 700
Транспортні засоби	2 300
Фінансові інвестиції понад 1 рік	3 700
Програмне забезпечення офісних комп'ютерів	500
Незавершене будівництво	1 500
Аванси, видані постачальникам	600
Запасні частини на складі	1 200
Заборгованість по фінансовій оренді	31 420
Довгострокові кредити банку	3 000
Додатковий капітал	100
Незавершене виробництво	650
Обчислювальна техніка	3 400
Резервний капітал	2 600
Заборгованість підзвітних осіб	100
Малоцінні швидкозношувані предмети на складі	300
Забезпечення майбутніх витрат і платежів	900

Закінчення таблиці 9

1	2
Нерозподілений прибуток	8 125
Фінансові інвестиції менше 1 року	1 500
Тимчасові нетитульні спорудження	1 000
Права користування природними ресурсами	520

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Принципи організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.
2. Ресурси підприємства: визначення їхньої ролі щодо діяльності підприємства і класифікація.
3. Джерела утворення ресурсів: їхнє значення і класифікація.
4. Метод бухгалтерського обліку та характеристика його елементів.
5. Бухгалтерський баланс: загальна характеристика, структура і види.
6. Зміст статей балансу.
7. Ознайомлення зі складанням статистичної форми 1 – Баланс.
8. Типи змін у бухгалтерському балансі, що відбуваються під впливом господарських операцій (їхній зміст та приклади).

1.5 План рахунків бухгалтерського обліку

Завдання 1

Дати характеристику рахункам, які використовує підприємство для обліку ресурсів і джерел утворення (сировина і матеріали; каса; статутний капітал; розрахунки з різними дебіторами; готова продукція; нерозподілений прибуток; паливо; розрахунки з виплати робітникам; активи на відповідальному зберіганні; незавершене виробництво; товари; короткострокові позики; бланки суворого обліку), за структурою та призначенням.

Таблиця 10 – Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за структурою та призначенням

Рахунки бухгалтерського обліку				
Основні	Регулюючі	Операційні	Фінансово результатні	Балансові
....

Завдання 2

Відомо, що сальдо по рахунку «Товари» складало 18 тис. грн, станом на 1.01.2024. Протягом січня 2024 року спостерігалися такі події:

- 02.01 – надійшли товари від постачальників на суму 10 тис. грн;
- 12.01 – продані товари покупцю 6 тис. грн;
- 25.01 – перераховані з поточного рахунку кошти щодо розрахунку з постачальником матеріалів – 7,0 тис. грн;
- 29.01 – повернуті браковані товари – 2,0 тис. грн.

Необхідно: відкрити рахунок 28 «Товари» (тис. грн), відобразити обороти за місяць.

Завдання 3

Поясніть, до яких класів рахунків «Плану рахунків бухгалтерського обліку» належать такі коди рахунків бухгалтерського обліку: 201, 511, 80, 501, 99, 92, 722, 661, 651, 23, 131, 102, 154, 44, 311, 301, 25, 40, 361, 631 та які з перелічених рахунків не повинні мати залишків.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Структура бухгалтерських рахунків: дебет, кредит, сальдо, обороти.
2. Активні та пасивні рахунки бухгалтерського обліку.
3. Балансові та позабалансові бухгалтерські рахунки.
4. Метод подвійного запису: його сутність та використання.
5. Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку.

6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: загальна характеристика.

7. Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку: загальна характеристика.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПРИЙОМИ ПЕРВИННОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ, ПОТОЧНОГО ГРУПУВАННЯ ТА ПІДСУМКОВОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

2.1 Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Завдання 1

Протягом звітного періоду на підприємстві були такі бухгалтерські записи.

Таблиця 1 – Перелік господарських операцій

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
	23	203
	301	311
	301	372
	28	631
	23	202
	311	60
	50	311
	301	372
	361	311
	22	372

Необхідно визначити зміст господарських операцій за допомогою таблиці.

Завдання 2

Використовуючи наведені дані, вивчіть порядок відбиття інформації на пасивних рахунках 60 «Короткострокові позики», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Необхідно відкрити надані рахунки, відбити на них суми по господарських операціях, визначити обороти за дебетом та кредитом, розрахувати кінцеві сальдо.

Вихідні дані: початкові сальдо по рахунках (грн):

- 60 «Короткострокові позики» – 20 000;
- 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» – 25 000;
- 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» – 8 000.

Таблиця 2 – Господарські операції за поточний місяць

Зміст операції	Сума, грн
Рахунок 60 «Короткострокові позики»	
Перераховано банку в погашення короткострокової позики	20 000
Зарахована короткострокова позика на поточний рахунок у банку	15 000
Сплачені рахунки постачальників з позикового рахунка	2 000
Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	
Оприбутковані матеріали від постачальників	35 000
Сплачено рахунок постачальників за отримані матеріали	31 000
Сплачено рахунок постачальників з позикового рахунка	4 000
Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	
Нарахована заробітна плата робітникам підприємства	62 000
Перерахована заробітна плата на особові рахунки працівників	50 000
Видана з каси заробітна плата робітникам підприємства	12 000

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Бухгалтерський баланс: загальна характеристика, структура і види.
2. Зміст статей балансу.
3. Ознайомлення зі складанням статистичної форми 1 – Баланс
4. Типи змін у бухгалтерському балансі, що відбуваються під впливом господарських операцій (їх зміст та приклади).
5. Структура бухгалтерських рахунків: дебет, кредит, сальдо, обороти.
6. Активні та пасивні рахунки бухгалтерського обліку.
7. Балансові та позабалансові бухгалтерські рахунки.
8. Метод подвійного запису: його сутність та використання.
9. Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку.

2.2 Документування господарських операцій

Завдання 1

Необхідно вказати, на підставі яких документів оформлюються вказані операції.

Таблиця 3 – Дані для виконання

Номер	Касовий документ	Господарська операція	Підстава
1	2	3	4
1		Надходження виручки	
2		Одержання коштів з банку на виплату: заробітної плати, для видачі на господарські нестатки, командировочні витрати, позички працівникам і т. п.	
3		Повернення невикористаних підзвітних сум	
4		Погашення нестач за результатами інвентаризації	
5		Оплата покупцем за продукцію	

Продовження таблиці 3

1	2	3	4
6		Передоплата покупцем за реалізовану йому продукцію	
7		Повернення позички, отриманої раніше працівником	
8		Оплата батьків за утримання дітей у дитячих установах, квартплати	
9		Внесок у статутний фонд підприємства	
10		Оприбуткування надлишку коштів за результатами інвентаризації каси	
11		Видача з каси під звіт на господарські витрати	
12		Видача із каси під звіт на командировочні нестатки	
13		Оплата праці	
14		Видача позички працівнику	

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Основні вимоги до складання первинних облікових документів.
2. Класифікація облікових документів.
3. Особливості бухгалтерської обробки документів та їхнього збереження.
4. Поясніть значення документації.
5. Яку роль відіграє документація в управлінні підприємством?
6. Які обов'язкові реквізити документів встановлені законодавством?
7. Назвіть основні вимоги, які висуваються до заповнення документів.
8. Поясніть, що таке первинні і що таке зведені документи.
9. У чому переваги впровадження електронного документообігу?
10. Які стадії проходять документи перед передачею в архів?

2.3 Організація документообігу

Завдання 1

Необхідно скласти графік документообігу за наведеною формою:

Таблиця 4 – Дані для виконання

Вид документа	Місце створення документа	Посадова особа, яка підписує документ	Основа	Коли створюється документ	Куди передається документ	Термін обробки документа	Термін зберігання документа
Акт прийому-передачі основних засобів (форма № ОЗ-1)							
Накладна на відпуск готової продукції							
Податкова накладна							
Товарно-транспортна накладна (ф № ТН-1)							
Лімітно-забірна картка							
Акт на списання малоцінних швидкозношуваних предметів (ф № МШ-8)							
Інвентарна картка обліку основних засобів (ф № ОЗ-6)							
Прибутковий касовий ордер							
Акт прийому-передачі							
Договір купівлі-продажу							

Завдання 2

Необхідно визначити строки зберігання первинних документів.

Таблиця 5 – Дані для виконання

Найменування документів	Строк зберігання
Прибуткові й видаткові касові ордери	
Виписка банку	
Авансові звіти	
Накладна на відпуск матеріалів	
Прибуткові ордери на матеріали	
Платіжні банківські документи	
Платіжна відомість на заробітну плату	
Договір	
Акт прийому-передачі	
Відомість нарахування заробітної плати	

Запитання для контролю засвоєних знань

1. На які етапи підрозділяється обліковий процес?
2. Які основні вимоги, що ставляться до документа первинного обліку?
3. Що таке документообіг та документопотік?
4. Для чого призначений графік документообігу?
5. Які основні принципи побудови графіків документообігу?
6. Який порядок організації зберігання та знищення первинних документів?
7. У чому полягає оформлення справ для здачі до архіву?
8. Дайте визначення поняття «облікові реєстри».
9. У чому полягає сутність коректурного способу виправлення помилок у документах і облікових реєстрах?
10. У яких випадках використовується спосіб «червоне сторно» під час виправлення помилкових записів?

2.4 Інвентаризація

Завдання 1

За результатами інвентаризації на підприємстві виявлено надлишки тари в кількості 3-х одиниць. У прибуткових документах ці ТМЦ не вказані. Справедлива вартість одиниці тари – 560 грн.

Завдання 2

У результаті проведеної інвентаризації станом на 1 лютого 2024 року на складі підприємства виявлено нестачу письмових столів на суму 6 000,0 грн (без ПДВ). Запаси були зараховані на баланс у січні 2024 року, сума вхідного ПДВ в розмірі 1 200 грн віднесена до складу податкового кредиту. Винна особа не встановлена.

Завдання 3

У результаті проведеної інвентаризації станом на 1 лютого 2024 року на складі підприємства було виявлено нестачу запасів на суму 2 000 грн. Винною особою було визнано комірника. Запаси були оприбутковані у грудні 2023 року. Сума збитку складає 2 500 грн. Суму відшкодування винною особою внесено в касу підприємства.

Завдання 4

Під час інвентаризації в магазині, що займається оптовою торгівлею, виявлено нестачу 10 комп'ютерних мишей вартістю 500 грн, надлишок 10 комп'ютерних мишей вартістю 600 грн, а також нестача 20 клавіатур вартістю 1 300 грн та надлишок 20 клавіатур по 1 000 грн. Після розгляду пояснень матеріально відповідальних осіб керівник підприємства прийняв рішення провести пересортування цих товарів, винні особи не встановлені. Підприємство є платником ПДВ.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Охарактеризуйте основні завдання інвентаризації матеріальних цінностей.
2. Які причини можливих відхилень фактичної наявності засобів підприємства від облікових даних?
3. Назвіть види інвентаризації.
4. Які обов'язкові випадки проведення інвентаризації?
5. Які терміни проведення інвентаризації?
6. Яка послідовність проведення інвентаризації?
7. Що повинні робити робочі інвентаризаційні комісії?
8. Як оформлюються результати інвентаризації?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ТЕХНІКА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ Й ОБЛІК ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

3.1 Техніка і форми бухгалтерського обліку

Завдання 1

Визначити переваги й недоліки в кожній з нижче наведених форм ведення бухгалтерського обліку: введення до штату підприємства посади бухгалтера; користування послугами фахівця з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець; ведення бухгалтерського обліку аудиторською фірмою; самостійне ведення бухгалтерського обліку і складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства.

Завдання 2

Необхідно скласти договір між приватним підприємцем та підприємством-замовником, предметом якого є надання бухгалтерських послуг за наведеним зразком (договір оформити як рисунок).

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ

м. _____ «__» _____ 20__ року

_____ (вказати найменування сторони і необхідні дані про неї)
(надалі іменується «Виконавець») в особі

_____ (вказати посаду, прізвище, ім'я, по батькові)
що діє на підставі

_____ (вказати: статуту, довіреності, положення тощо)
з однієї сторони, та _____

_____ (вказати найменування сторони)
(надалі іменується «Замовник») в особі

_____ (вказати посаду, прізвище, ім'я, по батькові)
що діє на підставі

_____ (вказати: статуту, довіреності, положення тощо)
з іншої сторони,

(в подальшому разом іменуються «Сторони», а кожна окремо – «Сторона») уклали цей Договір про надання послуг (надалі іменується «Договір») про таке:

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 У порядку та на умовах, визначених цим Договором, Замовник дає завдання, а Виконавець бере на себе обов'язки відповідно до завдання Замовника надавати останньому за плату такі послуги (надалі іменуються «послуги»):

а) забезпечення ведення бухгалтерського обліку Замовника з дотриманням єдиних методологічних основ, установлених Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей діяльності Замовника і технології обробки облікових даних;

б) організація контролю за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій Замовника;

в) забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення і надання до обліку первинних документів усіма підрозділами, службами і працівниками Замовника;

г) вжиття всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому і непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку; збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом установленого строку;

д) забезпечення складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства Замовника, її підписання та надання у встановлений строк користувачам;

е) вжиття заходів для надання повної, достовірної й об'єктивної інформації про фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів Замовника;

ж) участь у підготовці і поданні інших видів періодичної звітності, що передбачають підпис головного бухгалтера, в державні органи відповідно до нормативних актів за затвердженими формами та інструкціями;

и) забезпечення за погодженням Замовника сплати (перерахування) податків і зборів, передбачених чинним законодавством України шляхом _____;

к) забезпечення проведення розрахунків з кредиторами Замовника відповідно до договірних зобов'язань останнього шляхом _____;

л) здійснення контролю за веденням касових операцій, раціональним і ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів Замовника шляхом _____;

м) участь у проведенні інвентаризаційної роботи на Замовника, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею і відшкодуванням збитків від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства шляхом _____;

н) забезпечення перевірки стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях і інших відособлених підрозділах Замовника;

п) організація роботи із підготовки пропозицій для Замовника щодо:

– визначення облікової політики Замовника, її коригування;

– вибору форми бухгалтерського обліку з урахуванням діяльності Замовника і технології обробки облікових даних;

– розробки системи і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку і правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності і контролю господарських операцій Замовника;

– визначення прав працівників Замовника на підписання первинних і зведених облікових документів;

– вибору оптимальної структури бухгалтерії підприємства Замовника і чисельності її працівників, підвищення професійного рівня бухгалтерів, забезпечення їх довідковими матеріалами;

– поліпшення системи інформаційного забезпечення управління і шляхів проходження обробленої інформації до виконавців;

– впровадження автоматизованої системи обробки даних бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей діяльності підприємства чи удосконалення діючої;

– забезпечення схоронності майна, раціонального й ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів;

– забезпечення залучення кредитів та їхнього погашення;

– виділення на окремий баланс філій, представництв, відділень і інших відособлених підрозділів Замовника і включення їхніх показників у фінансову звітність підприємства.

1.2 Строк надання послуг за цим Договором, встановлений Сторонами:

1.3 Для безпосереднього надання послуг, визначених цим Договором, Виконавець призначає таких своїх працівників: _____.

2 ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА СТОРІН

2.1 Обов'язки і права Замовника.

2.1.1 Замовник зобов'язаний протягом ____ календарних днів з моменту набрання чинності цим Договором надати Виконавцю всю бухгалтерську документацію, первинну документацію, документацію, пов'язану зі звітністю по розрахунках з бюджетами і державними цільовими фондами, а також іншу повну і достовірну інформацію, необхідну Виконавцю для виконання ним своїх обов'язків за даним Договором шляхом _____, а також продовжувати надавати зазначені документи та інформацію протягом строку надання послуг за цим Договором.

2.1.2 Замовник зобов'язаний вчасно й у повному обсязі оплачувати послуги Виконавця.

2.1.3 Замовник зобов'язаний надати Виконавцю приміщення, розташоване за адресою _____, розміром _____ м² і наступні засоби (надалі іменується «засоби»), необхідні для виконання Виконавцем його обов'язків за цим Договором:

_____.

Здавання-приймання засобів від Замовника до Виконавця і повернення майна оформлюються відповідними Актами здавання-приймання майна за узгодженою Сторонами формою.

Засоби повертаються Замовнику протягом ____ робочих днів із дня припинення дії цього Договору.

2.1.4 Замовник зобов'язаний у _____ денний строк із дня набрання чинності цим Договором видати на ім'я Виконавця відповідні нотаріально завірених довіреності, які уповноважують Виконавця та (або) його працівників виконувати обов'язки Виконавця за цим Договором. У іншому випадку цей Договір припиняє свою дію через ____ календарних днів після спливу визначеного вище строку для надання довіреностей.

2.1.5 Замовник має право контролювати виконання Виконавцем цього Договору шляхом _____, а Виконавець зобов'язаний допускати Замовника (уповноважену ним особу) для контролю за виконанням Виконавцем своїх обов'язків за цим Договором.

2.2 Обов'язки і права Виконавця:

2.2.1 Виконавець гарантує, що кваліфікація його працівників, призначених для безпосереднього надання послуг за цим Договором, відповідає кваліфікаційним вимогам для бухгалтера і зобов'язується надати підтверджувальні документи.

2.2.2 Виконавець зобов'язується у повній узгодженості з чинним законодавством України надавати Замовнику послуги.

2.2.3 Виконавець зобов'язується не передавати третім особам ніякої інформації (документів), отриманої при наданні послуг за цим Договором, а також іншої інформації, що стала йому відома в зв'язку з цим Договором, без письмової згоди Замовника, окрім випадків, коли обов'язковість надання такої інформації (документів) прямо не передбачена чинним законодавством України.

2.2.4 Виконавець зобов'язується використовувати передані йому

Замовником засоби лише для виконання своїх обов'язків за цим Договором. У іншому випадку Виконавець сплачує Замовнику плату за користування таким майном на умовах найму (оренди), виходячи із звичайних цін, що діють у відповідний період.

2.2.5 Виконавець зобов'язується відшкодувати збитки Замовника, понесені останнім внаслідок невиконання або неналежного виконання Виконавцем своїх обов'язків за цим Договором, як-от:

- сплачені Замовником штрафи, пеню;
- інші збитки, що виникли з вини Виконавця.

2.2.6 Виконавець не несе відповідальності, передбаченої попереднім підпунктом цього Договору, якщо він діяв за прямою вказівкою Замовника або в межах прийнятного ризику, що зазвичай спостерігається під час надання аналогічних послуг.

2.2.7 Гранична сума, що може бути стягнена Замовником з Виконавця як відшкодування збитків за цим Договором, встановлюється в розмірі (_____) грн _____ коп.

3 ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ АКТА ЗДАВАННЯ-ПРИЙМАННЯ НАДАНИХ ПОСЛУГ

3.1 Щомісяця протягом строку надання послуг за цим Договором в останній робочий день звітного місяця Виконавець надає Замовнику Акт здавання-приймання наданих послуг, у якому наводиться опис наданих Виконавцем послуг за звітний місяць та їхня вартість згідно з цим Договором. Форма названого Акта встановлюється Замовником, який зобов'язаний довести її до відома Виконавця під час укладення цього Договору.

3.2 Замовник зобов'язаний підписати Акт здавання-приймання наданих послуг протягом 3 робочих днів з моменту отримання чи у той же строк направити Виконавцю мотивовану відмову у випадку, якщо зазначені в Акті послуги не відповідають фактично наданим Виконавцем згідно з умовами цього Договору та (або) вимогами, установленними чинним в Україні законодавством.

4 ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПОСЛУГ ВИКОНАВЦЯ І ПРАВИЛА РОЗРАХУНКІВ

4.1 Плата за надання послуг за цим Договором встановлюється за домовленістю Сторін щомісяця в останній день місяця, що передує звітному, та відображається в Акті здавання-приймання наданих строк, цей Договір вважається розірваним, а Замовник зобов'язаний виплатити Виконавцеві плату у розмірі _____.

4.2 Замовник виплачує Виконавцю плату за надані ним послуги виходячи з фактично з наданого обсягу послуг, визначеного в Акті здавання-приймання наданих послуг.

4.3 Виплата плати за надання послуг Замовником Виконавцю здійснюється шляхом переказу коштів на банківський рахунок Виконавця, зазначений у цьому Договорі, протягом _____ банківських днів після підписання Акта здавання-приймання наданих послуг обома Сторонами.

4.4 За домовленістю Сторін може встановлюватися інші форма, вид та порядок розрахунків.

5 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА ПОРУШЕННЯ ДОГОВОРУ

5.1 У випадку порушення Договору Сторона несе відповідальність, визначену цим Договором та (або) чинним законодавством України.

5.1.1 Порушенням Договору є його невиконання або неналежне виконання, тобто виконання з порушенням умов, визначених змістом цього Договору.

5.1.2 Сторона не несе відповідальності за порушення Договору, якщо воно сталося не з її вини (умислу чи необережності).

5.1.3 Сторона вважається невинуватою і не несе відповідальності за порушення Договору, якщо вона доведе, що вжила всіх залежних від неї заходів щодо належного виконання цього Договору.

5.2 Відповідальність Замовника.

5.2.1 Замовник несе відповідальність за своєчасність виплати Виконавцю плати за надання послуг за цим Договором і в разі прострочення сплачує Виконавцеві пеню в розмірі _____ % від простроченої суми за кожний день прострочення.

5.3 Відповідальність Виконавця.

5.3.1 При порушенні вимог п. 3.1 цього Договору Виконавець сплачує Замовнику неустойку в розмірі _____.

5.4 За розголошення комерційної таємниці Сторони несуть відповідальність відповідно до чинного в Україні законодавства.

6 ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

6.1 Усі спори, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами.

6.2 Якщо відповідний спір неможливо вирішити шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку за встановленою підвідомчістю та підсудністю такого спору відповідно до чинного законодавства України.

7 ДІЯ ДОГОВОРУ

7.1 Цей Договір вважається укладеним і набирає чинності з моменту його підписання Сторонами та скріплення печатками Сторін.

7.2 Строк цього Договору починає свій перебіг у момент, визначений у п. 7.1 цього Договору та закінчується _____.

7.3 Закінчення строку цього Договору не звільняє Сторони від відповідальності за його порушення, яке спостерігалось під час дії цього Договору.

7.4 Якщо інше прямо не передбачено цим Договором або чинним законодавством України, зміни у цей Договір можуть бути внесені тільки за домовленістю Сторін, яка оформлюється додатковою угодою до цього Договору.

7.5 Зміни у цей Договір набирають чинності з моменту належного оформлення Сторонами відповідної додаткової угоди до цього Договору, якщо інше не встановлено у самій додатковій угоді, цьому Договорі або у чинному законодавстві України.

7.6 Якщо інше прямо не передбачено цим Договором або чинним законодавством України, цей Договір може бути розірваний тільки за домовленістю Сторін, яка оформлюється додатковою угодою до цього Договору.

7.7 Цей Договір вважається розірваним з моменту належного оформлення Сторонами відповідної додаткової угоди до цього Договору, якщо інше не

встановлено у самій додатковій угоді, цьому Договорі або у чинному законодавстві України.

8 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Усі правовідносини, що виникають з цього Договору або пов'язані із ним, зокрема пов'язані із дійсністю, укладенням, виконанням, зміною та припиненням цього Договору, тлумаченням його умов, визначенням наслідків недійсності або порушення Договору, регулюються цим Договором та відповідними нормами чинного законодавства України, а також звичаями ділового обороту, які застосовуються до таких правовідносин на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.

8.2 На момент укладення цього Договору Виконавець є платником податку на прибуток підприємств на загальних умовах.

8.3 Після набрання чинності цим Договором всі попередні переговори за ним, листування, попередні договори, протоколи про наміри та будь-які інші усні або письмові домовленості Сторін з питань, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу, але можуть враховуватися при тлумаченні умов цього Договору.

8.4 Сторона несе повну відповідальність за правильність вказаних нею у цьому Договорі реквізитів та зобов'язується своєчасно у письмовій формі повідомляти іншу Сторону про їхню зміну, а у разі неповідомлення несе ризик настання пов'язаних із ним несприятливих наслідків.

8.5 Відступлення права вимоги та (або) переведення боргу за цим Договором однією із Сторін до третіх осіб допускається лише за умови письмового погодження цього із іншою Стороною.

8.6 Додаткові угоди та додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною і мають юридичну силу у разі, якщо вони викладені у письмовій формі, підписані Сторонами та скріплені їх печатками.

8.7 Всі виправлення за текстом цього Договору мають юридичну силу та можуть враховуватися лише за умови, що вони у кожному окремому випадку датовані, засвідчені підписами Сторін та скріплені їхніми печатками.

8.8 Цей Договір складений при повному розумінні Сторонами його умов та термінології українською мовою у двох автентичних примірниках, які мають однакову юридичну силу, - по одному для кожної із Сторін.

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ І РЕКВІЗИТИ СТОРІН	МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ І РЕКВІЗИТИ СТОРІН
ЗАМОВНИК	ВИКОНАВЕЦЬ

ПІДПИСИ СТОРІН	ПІДПИСИ СТОРІН

За ЗАМОВНИКА

За ВИКОНАВЦЯ

Керівник _____ / _____ /
М. П.

Керівник _____ / _____ /
М. П.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Які методи організації бухгалтерського обліку?
2. Які вимоги ставляться до організації бухгалтерського обліку?
3. У чому полягає системний підхід до організації бухгалтерського обліку?
4. Яку роль виконує організація бухгалтерського обліку в системі управління підприємством?
5. У чий компетенції знаходиться організація бухгалтерського обліку на підприємстві?
6. Яких принципів необхідно дотримуватися для раціональної організації бухгалтерського обліку?

3.2 Організація бухгалтерського обліку на підприємствах

Завдання 1

Необхідно вибрати дані, які відображаються в наказі про облікову політику підприємства та в додатках до нього.

Таблиця 1 – Дані для виконання

Перелік показників підприємства	Так / ні	Перелік показників підприємства	Так / ні
1	2	3	4
Форма власності		Межа суттєвості	
Графік документообігу		Галузь діяльності	
Розмір статутного капіталу		Перелік посадових осіб, що мають право підпису	
Форми управлінського обліку		Питома вага кожного засновника в статутному капіталі підприємства	
Форма обліку		Місцезнаходження підприємства	
Перелік контрагентів		Очікувані напрямки інвестування	
Робочий план рахунків		Склад інвентаризаційної комісії	

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Перелік матеріально відповідальних осіб		Середньоспискова чисельність працюючих	
Технологія виробництва		Показники, що використовуються під час фінансового аналізу	
Ліміт каси		Перелік форм первинних документів, які застосовуються на підприємстві	
Розмір податку на прибуток		Порядок розподілу прибутку	

Завдання 2

Необхідно визначити відповідні елементи облікової політики.

Таблиця 2 – Дані для виконання

Об'єкти облікової політики	Елементи облікової політики
1	2
Основні засоби	
Нематеріальні активи	
Інші необоротні матеріальні активи	
Запаси	
Поточна дебіторська заборгованість	
Поточні фінансові інвестиції	
Забезпечення майбутніх витрат і платежів	
Доходи і витрати звітного періоду	
Власний капітал	
Зобов'язання	

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Ким і в які терміни видається наказ про облікову політику?
2. За яких обставин змінюється облікова політика підприємства?
3. Які дії повинно провести підприємство у разі зміни облікової політики підприємства?
4. З яких розділів складається наказ про облікову політику?
5. Що не вважається зміною облікової політики?
6. Які елементи облікової політики щодо обліку активів вказуються в наказі про облікову політику?

7. Які елементи облікової політики щодо обліку зобов'язань вказуються в наказі про облікову політику?

8. Які елементи облікової політики щодо обліку доходів та витрат вказуються в наказі про облікову політику?

3.3 Облік процесу постачання активів

Завдання 1

Підприємство придбало устаткування вартістю 60 тис. грн (зокрема ПДВ). Послуги автотранспортного підприємства за доставку склали 600 грн (зокрема ПДВ), послуги спеціалізованої фірми за установку придбаного устаткування та його налагодження – 900 грн (зокрема ПДВ). Необхідно визначити первісну вартість об'єкта і відобразити операції в обліку.

Завдання 2

Підприємство придбало виробничі запаси — матеріали вартістю 18 тис. грн (з ПДВ) на умовах передоплати. Вартість послуг транспортної організації по доставці матеріалів – 900 грн (з ПДВ). Транспортно-заготівельні витрати прямо включаються до собівартості придбаних запасів. Необхідно відобразити операції з оприбуткування виробничих запасів в обліку.

Завдання 3

Підприємство оптової торгівлі придбало товари вартістю 48 тис. грн (з ПДВ). Надалі підприємство уцінило товари до вартості 30 тис. грн і реалізувало покупцеві за ціною 36 тис. грн (з ПДВ). Необхідно відобразити операції з оприбуткування товарів в обліку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Подайте визначення процесу придбання. Сформулюйте завдання обліку цього процесу.
2. Як здійснюється процес придбання?
3. Дайте визначення податкового кредиту і податкового зобов'язання за ПДВ. Яка сума ПДВ підлягає сплаті до бюджету?
4. Які витрати включаються в первісну вартість придбаних запасів?
5. Подайте характеристику рахункам обліку процесу придбання виробничих запасів.
6. Які витрати належать до транспортно-заготівельних? Який порядок їхнього обліку та розподілу?
7. Як визначити середньозважену собівартість одиниці виробничих запасів?
8. Наведіть порівняльну характеристику методів оцінки вартості запасів, що вибули.

3.4 Облік процесу виробництва

Завдання 1

На спорудження складу господарським способом підприємство витратило:

- будівельних матеріалів – 9,6 тис. грн;
- нараховано заробітної плати – 10 тис. грн;
- нараховано страхових внесків зі страхування – 4 тис. грн;
- нарахована амортизація будівельного обладнання – 0,7 тис. грн.

Необхідно відобразити операції зі спорудження основних засобів у бухгалтерському обліку.

Завдання 2

Підприємство в процесі виробництва продукції понесло такі витрати:

- матеріали – 40 тис. грн;
- заробітна плата працівників, зайнятих процесом виробництва – 56 тис. грн;
- внески до ЄСВ – 20,4 тис. грн;
- загальновиробничі витрати – 38,4 тис. грн, зокрема:
- змінні витрати – 26,4 тис. грн;
- постійні витрати – 12 тис. грн.

За звітний період було виготовлено 5 200 одиниць продукції, нормальна потужність – 6 000 одиниць. Виготовлена продукція оприбуткована на склад, незавершеного виробництва немає. Загальновиробничі витрати за нормальної потужності становлять 41 тис. грн, зокрема: змінні – 28,5 тис. грн, постійні – 12,5 тис. грн. Необхідно: розподілити загальновиробничі витрати, визначити собівартість виготовленої продукції й відобразити ці операції в обліку.

Завдання 3

На початок місяця розмір незавершеного виробництва становить 34,7 тис. грн. Підприємство в процесі виробництва продукції протягом місяця понесло такі витрати:

- матеріали – 30 тис. грн;
- заробітна плата працівників, зайнятих процесом виробництва – 22 тис. грн;
- внески ЄСВ – 8,2 тис. грн;
- загальновиробничі витрати – 26,2 тис. грн, зокрема:
- змінні витрати – 16,1 тис. грн;
- постійні витрати – 10,1 тис. грн.

За звітний період було виготовлено 3 400 одиниць продукції, нормальна потужність – 3 000 одиниць. Виготовлена впродовж місяця продукція оприбуткована на склад за фактичною собівартістю, сума незавершеного виробництва на кінець місяця становить 22,7 тис. грн.

Загальновиробничі витрати за нормальної потужності становлять 24 тис. грн, зокрема: змінні – 14 тис. грн, постійні – 10 тис. грн. Необхідно: розподілити загальновиробничі витрати, визначити собівартість виготовленої продукції й відобразити ці операції в обліку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Як класифікуються в бухгалтерському обліку витрати підприємства?
2. З яких витрат складається виробнича собівартість виробництва, на яких рахунках вони обліковуються?
3. Як обліковуються прямі витрати?
4. Як обліковуються загальновиробничі витрати?
5. Як обліковуються адміністративні витрати?
6. Як обліковуються витрати на збут?
7. Як відображається в обліку брак у виробництві?
8. З чого складаються оцінка й облік незавершеного виробництва?
9. Як організовується облік витрат на виробництві?

3.5 Облік процесу реалізації продукції, товарів, послуг та визначення фінансового результату

Завдання 1

Підприємством на умовах передплати реалізовано:

- товари на 21 тис. грн, зокрема ПДВ;
- продукція власного виробництва на 15 тис. грн, зокрема ПДВ.

Собівартість складала:

- товарів – 12 тис. грн;
- продукції – 9 тис. грн.

Необхідно: відобразити операції в обліку, відобразити фінансовий результат.

Завдання 2

Підприємство реалізувало покупцеві готову продукцію на умовах передплати на суму 1,2 тис. грн (з ПДВ), виробнича собівартість якої становить 800 грн. Необхідно відобразити господарські операції з обліку реалізації на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3

Підприємство відвантажило й отримало гроші за відвантажену продукцію у поточному місяці на суму 30 тис. грн (з ПДВ). Необхідно відобразити реалізацію продукції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 4

Дані для виконання:

Підприємство відвантажило продукцію в кількості 2,1 тис. штук.

Калькуляція витрат на виробництво одиниці продукції:

- матеріальні витрати 22,5 %;
- витрати на оплату праці 10 %;
- амортизація 5 %;
- соціальні заходи 5 %;
- інші операційні витрати 7,5 %;
- адміністративно-господарські витрати 17 %;
- витрати на збут 15 %;
- рентабельність 10 %;
- ПДВ 20 %.

Необхідно відобразити господарські операції з реалізації продукції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, які їх супроводжують.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Подайте визначення процесу реалізації. Сформулюйте завдання обліку цього процесу.
2. Як визначається дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
3. У чому полягає сутність принципу нарахування в процесі реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
4. Які кореспонденції складаються при визнанні доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
5. У чому полягає сутність принципу «відповідність доходів і витрат»?
6. Дайте поняття собівартості реалізації. Які витрати включаються в собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?

МОДУЛЬ 2 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОБЛІК АКТИВІВ: КЛАСИФІКАЦІЯ, ОЦІНКА, РАХУНКИ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З БАЛАНСОМ

1.1 Облік необоротних активів

Завдання 1

Підприємство придбало ксерокс. Термін корисного використання ксерокса складає 4 роки, первісна вартість – 12 тис. грн, ліквідаційна вартість – 400 грн. Протягом терміну корисного використання ксерокса планується зробити кількість копій: за 1-й рік – 40 тис. шт., за 2-й рік – 30 тис. шт., за 3-й рік – 25 тис. шт., за 4-й рік – 20 тис. шт. Необхідно розрахувати суму амортизації різними методами; обґрунтувати, який з методів необхідно вибрати, якщо підприємство зацікавлене в найкоротший термін замортузувати основні засоби, відобразити нарахування амортизації в обліку. Результати розрахунків подати в таблиці 3.

Таблиця 3 – Розрахунок амортизації різними методами

Методи амортизації	Роки				
	1	2	3	4	Разом
1 Прямолінійний					
2 Зменшення залишкової вартості					
3 Прискореного зменшення залишкової вартості					
4 Кумулятивний					
5 Виробничий					

Завдання 2

Підприємство – платник ПДВ придбало у виробника верстат вартістю 48 000 грн, зокрема ПДВ – 8 000 грн. Автоперевізник надав послуги з

транспортування придбаного верстата на підприємство вартістю 12 000 грн, зокрема ПДВ – 2 000 грн. Від монтажної організації отриманий рахунок за роботи з установки, монтажу і налагодження верстата на суму 7 200 грн, зокрема ПДВ – 1 200 грн. Вартість верстата, послуг і робіт сплачено постачальникам з поточного рахунку підприємства. Окрім того, підприємство понесло власні витрати з установки і монтажу: заробітна плата робітників – 1 500 грн, вартість використаних при установці матеріалів – 4 000 грн. Верстат планується використовувати в господарській діяльності підприємства для здійснення оподатковуваних ПДВ операцій. Верстат введено в експлуатацію. Обчислити первісну вартість верстата. Відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати підтверджувальні первинні документи.

Завдання 3

Підприємство у червні 2023 року продало гідравлічний прес за ціною 180 000 грн, зокрема ПДВ – 30 000 грн. За даними бухгалтерського обліку станом на 01.06.2023 первісна вартість цього об'єкта становить 240 000 грн, сума зносу – 100 000 грн. Визначити фінансовий результат від реалізації основного засобу. Відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати підтверджувальні первинні документи.

Завдання 4

Внаслідок морального та фізичного зносу підприємство ліквідує комп'ютер первісною вартістю 5 000 грн, знос – 4 300 грн. Створена на підприємстві експертна комісія сформувала висновок щодо неможливості використання в майбутньому комп'ютера за первісним призначенням. Зарплата працівнику за розбирання комп'ютера становить 800 грн. Від ліквідації отримані запчастини, які можуть бути використані на підприємстві, оцінені за цінами можливого використання на 300 грн. Визначити фінансовий результат від списання основного засобу. Відобразити наведені господарські операції на

рахунках бухгалтерського обліку, вказати підтверджувальні первинні документи.

Завдання 5

Дані для виконання: на спорудження складу господарським способом підприємство витратило:

- будівельних матеріалів – 16 тис. грн;
- нараховано заробітної плати – 12 тис. грн;
- нараховано ЄСВ – 2,64 тис. грн;
- нарахована амортизація будівельного обладнання – 0,7 тис. грн.

Необхідно відобразити операції зі спорудження основних засобів у бухгалтерському обліку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Оцінка основних засобів.
2. Облік надходження основних засобів.
3. Облік реалізації та ліквідації основних засобів.
4. Поняття про амортизацію та знос основних засобів.
5. Методи нарахування амортизації основних засобів:
 - а) прямолінійний;
 - б) зменшувального залишку;
 - в) зменшувального залишку за подвійної норми амортизації;
 - г) кумулятивний;
 - д) виробничий.
6. Облік витрат на проведення ремонтів та інших поліпшень основних засобів.
7. Облік оренди основних засобів.
8. Облік переоцінки основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

9. Особливості проведення інвентаризації основних засобів та інших матеріальних необоротних активів.

10. Облік малоцінних необоротних матеріальних активів.

1.2 Облік запасів

Завдання 1

ТОВ «Темп», яке є платником ПДВ, реалізувало продукцію:

– ПАТ «Оріон» на суму 1 200 грн, за яку отримало кошти після її відвантаження. Собівартість реалізованої продукції – 1 000 грн;

– ТОВ «Маяк» на суму 6 000 грн, за яку попередньо отримало передоплату в розмірі 3 600 грн. Собівартість реалізованої продукції – 1 500 грн.

Відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати підтверджувальні первинні операції.

Завдання 2

Підприємство придбало виробничі запаси – матеріали вартістю 12 тис. грн (з ПДВ) на умовах передоплати. Вартість послуг транспортної організації по доставці матеріалів – 800 грн (з ПДВ). Транспортно-заготівельні витрати прямо включаються до собівартості придбаних запасів. Необхідно: відобразити операції з оприбуткування виробничих запасів в обліку.

Завдання 3

Підприємство придбало МШП – інструменти вартістю 600 грн (з ПДВ) на умовах передоплати. Частина інструментів вартістю 200 грн передано для використання у виробничих цілях. За обліковою політикою підприємства при передачі МШП у виробництво списується 50 % вартості, друга половина списується в кінці строку експлуатації МШП. Необхідно відобразити в обліку операції з придбання МШП та списання їх в експлуатацію.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Суть запасів підприємства та їхня класифікація.
2. Оцінка виробничих запасів залежно від джерела надходження. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат.
3. Аналітичний облік надходження і витрачання виробничих запасів. синтетичних облік руху виробничих запасів. Методи оцінки списання виробничих запасів.
4. Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку.
5. Облік переоцінки запасів.
6. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.

1.3 Облік розрахунків з дебіторами

Завдання 1

Відповідно до наказу по підприємству для ведення переговорів та укладання угоди в інше місто на строк з 12 листопада по 16 листопада включно відряджений заступник директора підприємства. З каси підприємства виданий аванс у розмірі 7 000 грн. Мета відрядження досягнена, угода підписана. Після прибуття з відрядження був складений звіт. Вартість проживання з ПДВ становить 3 600 грн, вартість проїзду з ПДВ – 2 400 грн. Необхідно відобразити господарські операції по розрахунках з підзвітними особами. Вказати первинні документи, що супроводять бухгалтерські записи.

Завдання 2

На ТОВ «Ван» згідно з Положенням про службові відрядження на 2023 р. налагоджувальникам устаткування встановлена сума виплати добових під час відрядження по території України з розрахунку 320 грн на день. Згідно з наказом директора підприємства направлено у відрядження на 10 днів – з 3 лютого по 12 лютого 2023 р. менеджера Т. П. Реус. Із каси 02.02.2023 працівнику

виданий аванс на відрядження в розмірі 8 500 грн. Після повернення з відрядження менеджер Т. П. Реус подав до бухгалтерії 13.02 – Звіт про використання коштів виданих на відрядження або під звіт разом із підтверджувальними документами:

- залізничні квитки – на 3 600 грн (зокрема ПДВ);
- рахунок готелю з 3.02 по 12.02 на суму 4 650 грн (зокрема вартість сніданків – 250 грн) та копії свідоцтва про державну реєстрацію приватного підприємця – власника готелю та Свідоцтво про сплату єдиного податку;
- чек за послуги готелю з прання й прасування одягу – 160 грн.

Звіт працівника затверджений 15.02.2023. Т. П. Реус повернені зайво витрачені кошти. Визначити суму витрат за відрядженням, відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3

ТОВ «Билд», яке є платником ПДВ, реалізувало продукцію ПАТ «Нус» на суму 3 600 грн, за яку отримало кошти після її відвантаження. Собівартість реалізованої продукції – 1 000 грн; ТОВ «Данко» на суму 6 000 грн, за яку попередньо отримало передоплату в розмірі 3 600 грн. Собівартість реалізованої продукції – 1 500 грн. Відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку, вказати підтверджувальні первинні операції.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Оцінка поточної та довгострокової дебіторської заборгованості.
2. Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи й послуги.
3. Порядок розрахунку та облік сумнівних боргів.
4. Облік дебіторської заборгованості, забезпеченої векселем.
5. Облік розрахунків з іншими дебіторами.
6. Облік підзвітних сум та розрахунків з підзвітними особами.
7. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.
8. Довгострокова дебіторська заборгованість та її відображення в обліку.

1.4 Облік грошових коштів

Завдання 1

Підприємство здійснило такі господарські операції:

- отримало грошові кошти з банку на виплату зарплати – 3 тис. грн;
- видало зарплата працівникам – 3 тис. грн;
- отримало грошові кошти з банку на господарчі потреби і відрядження – 600 грн;
- видало кошти підзвітній особі на придбання канцелярських товарів – 200 грн;
- видало кошти на відрядження директору – 400 грн;
- повернуло в касу грошові кошти, отримані працівником як позички – 2,8 тис. грн;
- отримало авансовий звіт працівника за придбання канцелярських товарів – 220 грн;
- надало авансовий звіт на суму за відрядженням – 370 грн;
- повернуто в касу невикористану суму на відрядження – ? грн;
- відшкодовані з каси грошові кошти працівникові – ? грн.

Необхідно: відобразити операції з руху грошових коштів в обліку.

Завдання 2

Підприємство здійснило такі операції:

- отримало на поточний рахунок оплату від покупця за готову продукцію – 3,8 тис. грн;
- перерахувало кошти постачальнику за матеріали – 1,2 тис. грн;
- отримало кошти в касу на виплату: заробітної плати – 5 тис. грн, дивідендів – 300 грн, на відрядження – 180 грн;
- видало заробітну плату – 5 тис. грн;
- видало на відрядження – 180 грн;
- видало дивіденди – 300 грн;

- повернуло невикористані грошові кошти в касу від підзвітної особи – 190 грн;
- повернуло кошти в банк – 190 грн.

Необхідно: відобразити операції з руху грошових коштів в обліку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Облік готівкових грошових коштів. Ліміт каси і порядок його розрахунку. Аналітичний та синтетичний облік касових операцій. Основні принципи дотримання касової дисципліни.

2. Форми безготівкових розрахунків. Облік операцій на поточних рахунках в банках в національній валюті. Синтетичний облік операцій на поточному та інших рахунках у банках. Облік розрахунків банківськими корпоративними платіжними картками.

3. Облік іноземної валюти. Курсові різниці, їхній розрахунок та облік. Облік придбання та реалізації іноземної валюти. Облік безготівкових розрахунків в іноземній валюті.

4. Облік еквівалентів грошових коштів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ: КЛАСИФІКАЦІЯ, ОЦІНКА, РАХУНКИ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З БАЛАНСОМ

2.1 Облік власного капіталу

Завдання 1

До статутного капіталу створеної фірми зроблено внесок у вигляді:

- запасів справедливою вартістю 2,5 тис. грн;
- основних засобів справедливою вартістю 35 тис. грн;
- безготівкових грошових коштів у розмірі 4 тис. грн. Необхідно відобразити наведені операції в бухгалтерському обліку фірми.

Завдання 2

До статутного капіталу засновником – юридичною особою – зроблений внесок у вигляді активів за справедливою вартістю з ПДВ: сировини – 10 тис. грн, основних засобів – 65 тис. грн. Справедлива вартість довгострокових фінансових інвестицій становить 10 тис. грн. Необхідно: відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з формування статутного капіталу. Вказати на первинні документи, що їх супроводжують.

Завдання 3

У 2022 році підприємство вирішило дооцінити автомобіль, первісна вартість якого складала 1 800 000 грн (нарахована сума зносу 890 000 грн, залишкова вартість – 910 000 грн) до справедливої вартості 1 100 000 грн. У 2023 році експертна оцінка показала, що справедлива вартість об'єкта становила 520 000 грн (на той час первісна становила 2 176 200 грн сума зносу 1 430 000 грн, залишкова вартість 746 200 грн) і підприємство вирішило зробити уцінку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Порядок формування й облік статутного і пайового та іншого зареєстрованого капіталу.
2. Облік неоплаченого та вилученого капіталу.
3. Облік резервного капіталу та капіталу в дооцінках.
4. Облік забезпечення майбутніх витрат та платежів.

2.2 Облік нерозподіленого прибутку та цільового фінансування

Завдання 1

У господарському товаристві за 2022 рік величина нерозподіленого прибутку за даними балансу становила 170 000 грн. За 2023 рік суми витрат і доходів, акумульованих на рахунку 79 «Фінансові результати» (табл. 4).

Таблиця 4 – Фінансові результати підприємства

Субрахунок	Дебет	Кредит
79.1 «Результат операційної діяльності»	1 623 000	2 215 100
79.2 «Результат фінансової діяльності»	186 400	125 200
79.3 «Результат іншої звичайної діяльності»	26 800	65 250

За рішенням зборів засновників вирішено здійснити розподіл прибутку:

- 1) на збільшення статутного капіталу – 180 000 грн;
- 2) на збільшення резервного капіталу – 70 000 грн;
- 3) на виплату дивідендів – 150 000 грн.

Завдання 2

Станом на 31.12.2022 кредитове сальдо за рахунком 43 «Резервний капітал» становило 150 000 грн, кредитове сальдо за рахунком 44 «Нерозподілений прибуток» у розмірі – 40 000 грн. За 2023 рік чистий прибуток акціонерного товариства становив 300 000 грн. Було прийнято рішення про відрахування 10 % на поповнення резервного капіталу. За 2022 рік підприємство повинне сплатити 350 000 грн у вигляді дивідендів за привілейованими акціями. За 2023 рік на підприємстві були зафіксовані збитки у розмірі 10 000 грн, які були покриті за рахунок резервного капіталу. Зробити необхідні розрахунки, відобразити на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3

ПАТ «Промінь» отримало прибуток за даними фінансового обліку в розмірі 124 860 грн, прибуток визначений за правилами податкового законодавства – 159 620 грн (табл. 5). Визначити та відобразити на рахунках обліку податок на прибуток підприємства.

Завдання 4

Таблиця 5 – Операції ТОВ «Мрія»

Зміст операції	Сума, грн
Відвантажена продукція ТОВ «Ван»	300 000
Здійснені матеріальні витрати (з ПДВ)	600 000
Нарахована амортизація	100 000
Відвантажена продукція БМУ «Промбуд»	1 500 000
Здійснені витрати на заробітну плату та інші витрати	750 000

Визначити суму податку на прибуток отриманого ТОВ «Мрія», який підлягає до сплати в бюджет та відобразити на рахунках обліку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Формування, використання та облік прибутку.
2. Облік цільового фінансування та інших цільових надходжень.
3. Як перерозподіляється нерозподілений прибуток?
4. Види нерозподіленого прибутку.

2.3 Облік довгострокових зобов'язань

Завдання 1

02.01.2023 було випущено 1 000 облігацій за номінальною вартістю 10 000 грн терміном обертання – 4 роки під 20 % річних. Ситуація склалась так, що ринкова процентна ставка за аналогічними позиками склала 22 % річних, тому облігації були реалізовані з дисконтом. Погашення облігацій передбачено 31.12.2026. Відсотки нараховуються і виплачуються в кінці кожного року. Потрібно розрахувати, яка буде продажна вартість облігації. Скласти кореспонденцію рахунків.

Завдання 2

Підприємство ТОВ «Рада» отримало 02.01.2023 у комерційному банку

позику у сумі 600 000 грн на 4 роки під 26 % річних. Кожний платіж у кінці року складається із відсотків, розрахованих за ставкою 26 % від величини позики, що не погашена на кінець попереднього періоду, та суми погашення основного боргу. На основі наведених необхідно:

- обчислити щорічні постійні виплати, скласти графік погашення кредиту;
- відобразити господарські операції щодо отримання та погашення кредиту, нарахування та сплату відсотків на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3

ПАТ «Промінь» на зборах акціонерів вирішило взяти кредит для поточних потреб. Підприємство звернулось до відділення «ПриватБанку» із заявкою про надання кредиту на суму 150 000 грн строком на 10 місяців. У заставу передано будівлю у центрі міста, оцінену банком в 320 000 грн. Кредитний комітет відділення «ПриватБанку» розглянув заяву, подані документи і ухвалив позитивне рішення. 31.01.2023 був оформлений кредитний договір, за яким ставка відсотка становила 20 % річних за умовою щомісячної оплати.

26.05.2023 керівник ПАТ «Промінь» звернувся із заявкою до відділення «ПриватБанку» про зниження ставки відсотка за кредитним договором у зв'язку із зниженням облікової ставки НБУ. З 29.05.2023 ставка відсотка за кредитним договором з підприємством «Едельвейс» була встановлена у розмірі 19 %.

На основі наведених даних необхідно:

- відобразити господарські операції на рахунках обліку, вказавши їхню кореспонденцію;
- виконати необхідні розрахунки.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Оцінка поточних та довгострокових зобов'язань.
2. Облік зобов'язань перед вітчизняними і зарубіжними контрагентами.
3. Облік зобов'язань за позиковими операціями.
4. Облік зобов'язань за розрахунками з учасниками.

5. Облік зобов'язань за податками і обов'язковими платежами.

2.4 Облік поточних зобов'язань

Завдання 1

Дані для виконання: підприємство придбало товари вартістю 56 тис. грн, зокрема ПДВ, на умовах 50 % передплати. Остаточна оплата товарів була проведена після отримання товарів. Необхідно: відобразити операції в обліку.

Завдання 2

Дані для виконання: упродовж звітнього періоду підприємство нарахувало такі податки:

- податок на прибуток – 2 500 грн;
- земельний податок – 3 400 грн;
- податок з власників транспортних засобів – 2 150 грн;
- комунальний податок – 120 грн.

В установлені терміни податки були перераховані до бюджету. Необхідно: відобразити операції в обліку.

Завдання 3

Дані для виконання: підприємство придбало виробничі запаси – матеріали вартістю 120 тис. грн, зокрема ПДВ, на умовах 50 % передплати. На частину заборгованості, що залишилася, підприємством був виданий вексель на суму 60 тис. грн, який був погашений через вісім місяців. Необхідно: відобразити операції в обліку.

Завдання 4

Необхідно скласти бухгалтерські проводки; обчислити суму податку на додану вартість, яка підлягає сплаті до бюджету ТОВ «Зірка» за звітний період (табл. 6).

Таблиця 6 – Операції підприємства

Зміст операції	Сума, грн	Дебет	Кредит
1	2	3	4
Отримано від ТОВ «Білд» аванс	33 960,0		
Відображено податкове зобов'язання з ПДВ при авансовій оплаті	5 660,0		
Оплачено рахунок ПАТ «Цвет» з акредитиву (авансова оплата)	21 600,0		
Відображено податковий кредит з ПДВ	3 600,0		
Оприбутковано матеріали отримані від ПАТ «Цвет»	720 00,00		
Відображена сума ПДВ (дві проводки)	?		
Зараховано авансову оплату в рахунок погашення заборгованості перед постачальником			
Відображено реалізацію продукції ТОВ «Білд» за відпускними цінами	240 000,0		
Нараховано ПДВ (дві проводки)	?		
Отримано пальне від ПАТ «Дом»	10 000,00		
Відображена сума ПДВ	2 000,00		
Погашено заборгованість ТОВ «Зірка» перед бюджетом з ПДВ	?		
Нараховано ТОВ «Зірка» екологічний податок	315,60		
Нараховано податок з власників транспортних засобів при їхній першій реєстрації	4 562,00		
Утримано із заробітної плати працівників ПАТ «Зірка» ПДФО	21 869,50		
Погашено заборгованість перед бюджетом ПАТ «Зірка» по:			
– екологічному податку;	?		
– податку з власників транспортних засобів;	?		
– ПДФО	?		

Завдання 5

ТОВ «Фора» отримало 31 січня товар на суму 180 000 грн (зокрема ПДВ), за який розраховувалось простим відсотковим векселем номіналом 180 000 грн під 8 відсотків річних, які сплачуються одноразово, і терміном погашення – 2 місяці. 28 березня ТОВ «Вектор» погасило заборгованість за векселем і проценти за ним. Скласти бухгалтерські проводки, здійснити необхідні розрахунки.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Як обліковуються розрахунки з постачальниками і підрядчиками?
2. Як здійснюється облік поточної заборгованості за розрахунками з оплати праці?
3. Як виконується облік поточної заборгованості за розрахунками по податках?
4. Які поточні зобов'язання є короткостроковими?
5. На яких рахунках обліковуються короткострокові позики?

2.5 Облік розрахунків із працівниками

Завдання 1

Дані для виконання: за поточний місяць працівникові магазину були проведені такі нарахування: заробітна плата в розмірі 1 700 грн; допомога з тимчасової непрацездатності в розмірі 500 грн (з них 400 грн за рахунок підприємства, 100 грн за рахунок засобів Фонду соціального страхування); матеріальна допомога в розмірі 500 грн. Необхідно: визначити суму внесків ЄСВ, податок на доходи фізичних осіб, відобразити операції в обліку.

Завдання 2

Визначити по кожному працівнику суму нарахованої заробітної плати за вересень 2023 р., утримань з неї, суму до видачі (табл. 7). Вказати первинні документи, на підставі яких здійснюються розрахунки та скласти бухгалтерські проведення.

Таблиця 7 – Вихідні дані

Прізвище, ініціали	Посада	Посадовий оклад (відрядна розцінка), грн.	Відпрацьовано (кількість реалізованої продукції)	Додаткові дані
М. І. Бровкін	Директор	28 000,00	19 днів	Сплачує аліменти на одну дитину
А. М. Сокурєнко	Менеджер із збуту	30,00	800 шт.	Має на утриманні двох дітей до 18 років

Календарний місячний фонд робочого часу – 22 дні. За виконавчим документом розмір аліментів складає $\frac{1}{4}$ доходу працівника.

Завдання 3

Розрахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності бухгалтеру підприємства Я. С. Мондрус, страховий стаж якого 8 років 9 місяців. Згідно з листком непрацездатності працівник хворів з 9 серпня до 16 серпня 2023 р. За період 1 серпня до 31 липня 2023 р. Я. С. Мондрус нараховані такі виплати:

- заробітна плата за окладом: 61 398 грн;
- одноразова неоподатковувана матеріальна допомога – 1 610 грн;
- допомога з тимчасової втрати працездатності за період з 03.02.2023 по 14.02.2023 включно (12 календарних днів) – 2 311 грн;
- оплата за дні відпустки з 05.06.2023 по 18.06.2023 (14 календарних днів) – 6 206 грн;
- премія за IV квартал 2022 р. – 2 500 грн.

Суму нарахованої допомоги відобразити на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 4

На підставі наведених даних необхідно:

- обчислити суми нарахованої заробітної плати;

- розрахувати суми утримань із заробітної плати кожного працівника;
- визначити суми заробітної плати належної до виплати;
- обчислити суми нарахувань на заробітну плату працівників у вигляді єдиного соціального внеску за діючими тарифами;
- відобразити суми нарахованої заробітної плати, утримань з неї та суми нарахувань на рахунках бухгалтерського обліку.

Таблиця 2 – Вихідні дані

ПІБ	Посада	Нараховано, грн				Додаткові дані
		Погодинно	Премія (% від нарахованої заробітної плати)	За час відраджень	Лікарняні	
1	2	3	4	5	6	7
М. С. Бондар	Директор	6 539,00	40	750,00	–	–
П. С. Кричун	Офіс менеджер	3 150,00	15	–	322,0	Інвалід II групи
М. І. Савчук	Начальник цеху	4 840,00	30	300,00	–	–
О. М. Скакун	Слюсар	3 115,00	20	–	–	Має на утриманні двох дітей до 18 років

Запитання для контролю засвоєних знань

1. У чому суть аналітичного обліку розрахунків з працівниками?
2. Як нараховується заробітна плата?
3. Який порядок нарахувань на фонд оплати праці?
4. Який порядок нарахування утримань із заробітної плати?

5. Які первинні документи використовуються при обліку розрахунків з оплати праці?
6. Як нараховується ПДФО?
7. Як нараховується ЄСВ?
8. Як виплачується лікарняний?
9. Якими документами підтверджується нарахування та виплата заробітної плати?
10. Як утримується військовий збір?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ

3.1 Облік витрат діяльності підприємства

Завдання 1

Дані для виконання: протягом звітного періоду підприємство понесло такі витрати:

- оплата праці апарату управління – 78 тис. грн;
- представницькі витрати – 6 тис. грн;
- заробітна плата робітників основного виробництва – 62 тис. грн;
- витрати на рекламу та дослідження ринку – 3,6 тис. грн;
- витрати на проведення річних зборів акціонерів – 1,2 тис. грн;
- нестачі незавершеного виробництва – 2,5 тис. грн;
- собівартість реалізованих фінансових інвестицій – 14 тис. грн;
- витрати на проценти по кредитах банку – 6,5 тис. грн;
- комісійні винагороди продавцям – 7,4 тис. грн.

Необхідно: відобразити операції в обліку.

Завдання 2

Підприємству надані транспортні послуги з перевезення готової продукції. Послуги виконані. За підписаним актом сума отриманих транспортних послуг становить 360 грн (з ПДВ). На банківський рахунок АТП перерахована оплата. Необхідно: відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з отримання транспортних послуг з перевезення готової продукції.

Завдання 3

Дані для виконання: на склад готової продукції за виробничою собівартістю надійшла готова продукція у кількості 36 тис. шт. Калькуляція витрат на виробництво одиниці готової продукції наведена у таблиці 8.

Таблиця 8 – Калькуляція на виробництво готової продукції

Показник	Значення показника
Матеріальні витрати	25
Витрати на оплату праці	11
Амортизація	5,5
Соціальні заходи	5,5
Інші операційні витрати	8
Адміністративно-господарські витрати	15 %
Витрати на збут	17 %

Необхідно відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з формування виробничої собівартості продукції.

Завдання 4

Підприємство в процесі виробництва продукції понесло такі витрати:

– матеріали – 40 тис. грн;

– заробітна плата працівників, зайнятих процесом виробництва – 56 тис. грн;

– внески до Пенсійного фонду і фондів соціального страхування – 20,4 тис. грн;

– загальновиробничі витрати – 38,4 тис. грн; зокрема:

– змінні витрати – 26,4 тис. грн;

– постійні витрати – 12 тис. грн.

За звітний період було виготовлено 5 200 одиниць продукції, нормальна потужність – 6 000 одиниць. Виготовлена продукція оприбуткована на склад, незавершеного виробництва немає. Загальновиробничі витрати за нормальної потужності становлять 41 тис. грн, зокрема: змінні – 28,5 тис. грн, постійні – 12,5 тис. грн. Необхідно: розподілити загальновиробничі витрати, визначити собівартість виготовленої продукції й відобразити ці операції в обліку.

Завдання 5

На початок місяця розмір незавершеного виробництва становить 34,7 тис. грн. Підприємство в процесі виробництва продукції протягом місяця понесло такі витрати:

– матеріали – 30 тис. грн;

– заробітна плата працівників, зайнятих процесом виробництва – 22 тис. грн;

– внески до Пенсійного фонду і фондів соціального страхування – 8,2 тис. грн;

– загальновиробничі витрати – 26,2 тис. грн; зокрема:

– змінні витрати – 16,1 тис. грн;

– постійні витрати – 10,1 тис. грн.

За звітний період було виготовлено 3 400 одиниць продукції, нормальна потужність – 3 000 одиниць. Виготовлена впродовж місяця продукція оприбуткована на склад за фактичною собівартістю, сума незавершеного виробництва на кінець місяця становить 22,7 тис. грн. Загальновиробничі

витрати за нормальної потужності становлять 24 тис. грн, зокрема: змінні – 14 тис. грн, постійні – 10 тис. грн. Необхідно: розподілити загальновиробничі витрати, визначити собівартість виготовленої продукції й відобразити ці операції в обліку.

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Навести визначення категорій «собівартість продукції (робіт, послуг)» та «собівартість реалізації».
2. Як класифікуються в бухгалтерському обліку витрати підприємства?
3. З яких витрат складається виробнича собівартість виробництва, на яких рахунках вони обліковуються?
4. Як обліковуються прямі витрати?
5. Як обліковуються загальновиробничі витрати?
6. Як обліковуються адміністративні витрати?
7. Як обліковуються витрати на збут?
8. Як відображається в обліку брак у виробництві?
9. З чого складаються оцінка й облік незавершеного виробництва?
10. Як організовується облік витрат на виробництві?

3.2 Облік доходів і фінансових результатів

Завдання 1

Дані для виконання: підприємством на умовах передплати реалізовано:

- товари на 21 тис. грн, зокрема ПДВ;
- продукція власного виробництва на 15 тис. грн, зокрема ПДВ.

Собівартість складала:

- товарів – 12 тис. грн;
- продукції – 9 тис. грн.

Необхідно: відобразити операції в обліку, відобразити фінансовий результат.

Завдання 2

Підприємство реалізувало покупцеві готову продукцію на умовах передплати на суму 24 тис. грн (з ПДВ), виробнича собівартість якої становить 12 000 грн. Необхідно: відобразити господарські операції з обліку реалізації на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3

Дані для виконання: підприємство відвантажило й отримало гроші за відвантажену продукцію у поточному місяці на суму 30 тис. грн (з ПДВ).

Необхідно: відобразити реалізацію продукції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 4

За наведеними господарськими операціями (табл. 9) необхідно:

1. Скласти бухгалтерські проводки, виконати необхідні розрахунки.
2. Обчислити дохід (виручку) від реалізації готової продукції, валовий та чистий дохід від реалізації за звітний місяць.

Таблиця 9 – Вихідні дані

Зміст господарської операції	Сума (грн)	Дт	Кт
1	2	3	4
Вітчизняному покупцю відпущена готова продукція в кількості 800 шт. за ціною 2 000 грн, включаючи ПДВ, та відображено дохід від реалізації	?		
Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	?		
Іноземному покупцю відпущена готова продукція в кількості 5 000 шт. за ціною 100 дол. за одиницю, відображено дохід від реалізації (курс НБУ на момент оформлення митної декларації – 39,60 грн за 1 дол.)	?		
На поточний рахунок зарахована оплата за продукцію від вітчизняного покупця	345 600		

Продовження таблиці 9

1	2	3	4
На валютний рахунок зараховані кошти від іноземного покупця (курс НБУ на отримання коштів – 38,50 грн. за 1 дол.): – за отриману продукцію (5 000 дол.); – попередня оплата (4 800 дол.)	? ?		
Вітчизняним покупцем повернена неякісна продукція в кількості 10 шт., внаслідок чого проведено коригування: визнаного раніше доходу податкового зобов'язання з ПДВ	? ?		
Працівникам підприємства реалізована готова продукція у кількості 140 шт. за фактичною собівартістю одиниці продукції – 838 грн у рахунок погашення заборгованості з виплати заробітної плати та відображено: – дохід від реалізації; – податкове зобов'язання з ПДВ	?		
Фізичній особі за готівку реалізовано 50 шт. продукції за ціною продажу 632 грн за одиницю та відображено: – дохід від реалізації; – податкове зобов'язання з ПДВ	?		
Іншому підприємству безоплатно передано готову продукцію в кількості 20 шт. та відображено: безоплатну передачу готової продукції нарахування податкового зобов'язання з ПДВ	?		
На витрати операційної діяльності списана собівартість реалізованої за місяць продукції (фактична собівартість одиниці реалізованої продукції становить 1 038 грн)	?		

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Облік випуску готової продукції.
2. Формування собівартості реалізованої продукції.
3. Документальне оформлення витрат стосовно випуску та реалізації готової продукції.
4. Документальне оформлення та облік витрат періоду.

5. Облік доходів від різних видів діяльності.

6. Порядкові значення та списання фінансових результатів від різних видів діяльності.

3.3 Фінансова звітність

Запитання для контролю засвоєних знань

1. Дайте визначення бухгалтерської звітності.
2. Назвіть ознаки та групи класифікації бухгалтерської звітності.
3. Що є метою та функціями складання фінансової звітності?
4. Назвіть основних користувачів фінансової звітності.
5. Сформулюйте призначення основних компонентів фінансової звітності.
6. Якими П(С)БО визначаються статті фінансових звітів?
7. У яких випадках наводиться стаття у фінансових звітах?
8. Назвіть принципи складання фінансової звітності.
9. Яка підготовча робота здійснюється перед складанням фінансових звітів?
10. У чому полягає сутність процесу складання фінансової звітності?
11. Наявність яких даних фінансової звітності потребує НП(С)БО-1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»?
12. Яка інформація про підприємство повинна бути розкрита у фінансовій звітності?
13. Назвіть якісні характеристики фінансової звітності.

ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ

Метою розрахунково-графічної (контрольної) роботи є перевірка загального обсягу знань студентів з дисципліни «Бухгалтерський облік». Розрахунково-графічна (контрольна) робота складається з комплексного контрольного завдання, яке потребує від студентів послідовного вирішення низки пов'язаних між собою завдань, що охоплюють такі питання: опрацювання бухгалтерських записів та складання балансу. Виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи проводиться за варіантами: номер варіанта контрольної роботи є цифрою, що складається з суми двох останніх цифр залікової книжки студента. Робота виконується рукописним, машинописним або машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу. Текст роботи потрібно друкувати, додержуючись таких розмірів: верхній берег – 20, лівий – 30, нижній – 25, правий – 15 мм.

Розрахунково-графічна (контрольна) робота повинна починатися з титульного аркуша, який оформлюється за стандартними вимогами.

У кінці роботи наводиться список літератури, що використовували під час виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи, та інші джерела інформації у послідовності, яка відповідає бібліографічним стандартам. Ця послідовність передбачає наведення спочатку законодавчих актів, прийнятих Верховною Радою України, потім – Указів Президента України, далі – постанов уряду України і нормативних документів бухгалтерського обліку, аудиту, фінансового контролю, звітності та ін. (положень, інструкцій, методик), затверджених органами виконавчої влади, державного і господарського управління, місцевого самоврядування, у хронологічній послідовності.

Підручники, посібники, монографії, журнальні статті подаються у списку в алфавітному порядку за прізвищами авторів, спочатку – вітчизняні, потім – зарубіжні).

Робота має бути подана на кафедру для реєстрації і передачі викладачу для перевірки не пізніше одного тижня до початку сесії. Зарахована робота є

структурною одиницею заліку, що зазначено у засобах контролю оцінювання знань з дисципліни. Незарахована робота реєструється і повертається студенту для виправлення помилок і доопрацювання, після чого має бути знову здана на кафедру для перевірки.

Розрахунково-графічна (контрольна) робота виконується, виходячи із залишків на рахунках, які містяться у таблиці 10.

Необхідно виконати такі завдання:

1. Складіть баланс станом на 31.12.2023 (табл. 10). Варіант вибирається за останньою цифрою у заліковій книжці студента.

2. У Журналі господарських операцій, які відбулися в господарській діяльності підприємства протягом 2024 року, потрібно відобразити усі наведені господарські операції за допомогою рахунків бухгалтерського обліку (див. табл. 11). Рахунки бухгалтерського обліку потрібно вказати, використовуючи їхній шифр, відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку.

3. Визначення оборотів та кінцевих залишків на рахунках бухгалтерського обліку.

$$\text{Сальдо (д)} = \text{Сальдо на початок (д)} + \text{Оборот (д)} - \text{Оборот (к)}, \quad (1)$$

$$\text{Сальдо (к)} = \text{Сальдо на початок (к)} + \text{Оборот (к)} - \text{Оборот (д)}. \quad (2)$$

4. Скласти оборотну відомість та кінцевий бухгалтерський баланс підприємства (на 31.12.2024).

Оборотна відомість – це перевірочний (або, як її ще називають, пробний) баланс підприємства. Вона містить усі початкові сальдо бухгалтерських рахунків, з урахуванням відображення змін, що були викликані по них господарськими операціями підприємства (тими, які відбулися протягом звітного періоду). Оборотна відомість також містить кінцеві залишки за всіма рахунками. Через те що за допомогою зазначеної відомості перевіряється дотримання рівноваги між загальними сумами всіх дебетових і кредитових

оборотів, вона й отримала свою назву – Оборотна відомість. Оборотну відомість потрібно скласти за формою, наведеною у таблиці 13.

В Оборотній відомості обов’язково повинна дотримуватись рівновага між загальними сумами:

- початкових залишків за активними і пасивними рахунками;
- оборотів за активними і пасивними рахунками;
- кінцевих залишків за активними і пасивними рахунками.

Таблиця 10 – Дані для складання Балансу станом на 31.12.2023, тис. грн

Дані про підприємство	Номер варіанта				
	1,6	2,7	3,8	4,9	5,10,0
1	2	3	4	5	6
Виробничі запаси:	1 621,8	1 500,8	1 400,8	1 300,8	1 200,8
<i>Сировина</i>	200,8	200,8	200,8	200,8	200,8
<i>Матеріали</i>	1 000,0	900,0	800,0	700,0	600,0
<i>МШП</i>	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Паливо	221,0	221,0	221,0	221,0	221,0
Незавершене виробництво	577,4	577,4	577,4	577,4	577,4
Незавершене будівництво	464,5	464,5	464,5	464,5	464,5
Готова продукція	159,5	159,5	159,5	159,5	159,5
Товари	3 591,4	3 591,4	3 591,4	3 591,4	3 591,4
Векселі одержані	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2
Основні засоби: Залишкова вартість	2 819,2	2 819,2	2 819,2	2 819,2	2 819,2
<i>Первинна вартість</i>	3 252,8	3 352,8	3 452,8	3 552,8	3 652,8
<i>Знос</i>	433,6	533,6	633,6	733,6	833,6
Нерозподілений прибуток	601,2	500,2	400,2	300,2	250,2
Неоплачений капітал	200	200	200	200	200
Нематеріальні активи: залишкова вартість	62,2	62,2	62,2	62,2	62,2
<i>Первісна вартість</i>	64,9	65,9	66,9	67,9	68,9

Продовження таблиці 10

1	2	3	4	5	6
<i>Накопичена амортизація</i>	2,7	3,7	4,7	5,7	6,7
Інші поточні зобов'язання	35,3	35,3	35,3	35,3	35,3
Розрахунки з оплати праці	1 800,0	1 700,0	1 600,0	1 500,0	1 400,0
Поточний рахунок	227,7	227,7	229,7	230,7	231,7
Кредиторська заборгованість за товари, роботи послуги	1 563,7	1 663,7	1 763,7	1 863,7	1 963,7
Інший додатковий капітал	5 220,9	5 320,9	5 420,9	5 520,9	5 570,9
Довгострокові кредити банку	423,3	433,3	443,3	453,3	463,3
Статутний капітал	3 530,2	3530,2	3 530,2	3 530,2	3 530,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	509,7	509,7	509,7	509,7	509,7
Витрати майбутніх періодів	44,8	44,8	44,8	44,8	44,8
Каса	29,1	28,1	27,1	26,1	25,1
Дебіторська заборгованість	3 002,2	3 002,2	3 002,2	3 002,2	3 002,2
Резервний капітал	531,1	521,1	511,1	501,1	491,1
Короткострокові кредити банку	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Поточні фінансові інвестиції	1 314,1	1 314,1	1 314,1	1 314,1	1 314,1
Розрахунки зі страхування	90,3	90,3	90,3	90,3	90,3
Інші поточні зобов'язання	35,3	36,3	37,3	38,3	39,3
Доходи майбутніх періодів	35,1	34,1	33,1	32,1	31,1
Цільове фінансування	820,6	699,6	598,6	497,6	396,6

Таблиця 11 – Господарські операції

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. На підприємстві прийняте рішення про продаж об'єкта основних засобів. На банківський рахунок надійшла передплата за цей об'єкт у сумі 3 600 грн (з ПДВ)										
Первісна вартість, грн	3 455	3 450	3 455	3 460	3 465	3 470	3 475	3 480	3 500	3 490
Знос	200	210	220	230	240	250	260	270	290	280
2. За підсумками інвентаризації проведеної на складі встановлена нестача матеріалів у межах норм природного збитку										
Матеріали, грн	1 000	2 000	1 500	1 200	1 300	1 800	2 010	2 020	2 030	2 040
3. На балансі підприємства знаходиться об'єкт основних засобів – будівля первісною вартістю відповідно до варіанта. Прийняте рішення про реконструкцію будівлі. Для цього укладений договір з РБУ. Сума, що сплачена підряднику за реконструкцію, складає 24 000 грн з ПДВ. Підписаний акт виконаних робіт на суму:										
Сума, грн	400 000	450 000	450 500	450 600	450 700	450 800	450 900	451 000	451 100	390 000
4. Підприємство придбало у грудні комп'ютер. У цьому ж місяці він введений в експлуатацію. Строк корисного використання комп'ютера 5 років. Вартість комп'ютера визначається згідно з варіантом, з ПДВ. Гроші сплачено у поточному місяці. Нарахувати знос за грудень поточного року										
Сума, грн	1 250	1 350	1 450	1 550	1 650	1 750	1 850	1 950	1 000	2 100
5. На балансі підприємства знаходиться автомобіль, який використовується для адміністративних потреб. У зв'язку з поломкою двигуна на підставі складеного договору зі станцією технічного обслуговування проведений ремонт цього автомобіля. Підписаний акт про виконання робіт. Вартість послуг з ПДВ встановлена:										
Сума, грн	1 200	1 210	1 220	1 230	1 240	1 250	1 260	1 270	1 280	1 290
6. На підприємстві у грудні поточного року нарахована заробітна плата, необхідно зробити нарахування ЄСВ, утримання прибуткового податку, військового збору										
директор	20 000	19 000	20 000	25 000	26 000	18 000	21 000	27 000	22 000	23 000
Відділ маркетингу	18 000	17 000	16 000	20 000	21 000	22 000	18 000	24 000	16 000	19 000

Продовження таблиці 11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Майстер цеху	15 000	20 000	15 000	17 000	16 000	17 000	15 000	18 000	19 000	13 000
Робітник основного виробництва	14 000	19 000	13 000	15 000	12 000	16 000	11 000	17 000	18 000	10 000
бухгалтер	15 000	14 000	13 000	18 000	17 000	16 000	19 000	12 000	20 000	23 000
7. Підприємству надані транспортні послуги за перевезення готової продукції. На банківський рахунок АТП перерахована оплата в сумі за варіантом з ПДВ. Послуги виконані, одержано акт виконаних робіт.										
Сума, грн	240	260	280	300	320	340	360	380	400	520
8. Підприємство отримало у грудні запаси (з ПДВ), гроші перераховані постачальникам у грудні:										
Матеріали, грн	12 000	13 000	14 000	15 000	16 000	17 000	18 000	19 000	20 000	21 000
МШП	1 200	1 300	1 400	1 500	1 600	1 700	1 800	1 900	3 000	2 100
9. У грудні ліквідований об'єкт основних засобів первісною вартістю 3 000 грн, знос 1 000 грн. У результаті ліквідації були оприбутковані на склад деталі на суму відповідно до варіанта										
Сума, грн	1 000	1 200	1 300	1 400	1 250	1 150	1 120	1 350	1 450	1 500
10. У статутний фонд засновниками зроблений внесок у вигляді активів по справедливій вартості з ПДВ відповідно до варіантів:										
ТМЦ	5 000	6 000	7 000	8 000	9 000	10 000	11 000	12 000	13 000	5 500
Основні засоби	40 000	45 000	50 000	55 000	60 000	65 000	70 000	75 000	8 000	5 5000
11. У результаті інвентаризації виявлені надлишки матеріалів у сумі відповідно до варіантів										
Сума, грн	300	400	350	450	200	250	100	150	170	120

Закінчення таблиці 11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12. Передані у виробництво в грудні запаси у сумі відповідно до варіанта:										
Матеріали	150 000	156 000	151 000	158 000	159 000	149 000	149 500	148 900	156 700	145 000
Сировина	15 000	15 600	15 100	15 800	15 900	14 900	14 950	14 890	15 670	14 500
Паливо	1 500	1 560	1 510	1 580	1 590	1 490	1 495	1 480	1 560	1 450
13. Підприємство отримало гроші за відвантажену продукцію у сумі відповідно до варіанта:										
Сума з ПДВ, грн	30 000	40 000	50 000	35 000	36 000	37 000	38 000	39 000	40 000	51 000
14. На склад готової продукції за виробничою собівартістю в грудні надійшло 36 000 грн. Підприємство відвантажило продукцію обсягом відповідно до варіанта:										
Кількість, шт	1 000	1 500	1 600	1 700	1 800	1 900	2 000	2 100	2 200	2 300
15. Калькуляція витрат на виробництво продукції за варіантами										
Матеріальні витрати	25	22,5	22	18	15,75	13,50	11,25	9	27	25
Витрати на оплату праці	11	10	9	8	7	6	5	4	12	11
Амортизація	5,5	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	6	5,5
Соціальні заходи	5,5	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	6	5,5
Інші операційні витрати	8	7,5	5	6	5,25	4,5	3,75	3	9	8
Разом:	55	50	45	40	35	30	25	20	60	52
Адміністративні витрати	5	6	7	8	4	3	2	2,5	9	9,8
Витрати на збут	6	7	8	9	6	5	4	3	10	11
Рентабельність	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Таблиця 12 – Журнал господарських операцій

Номер з/п	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Грн	Примітки
1	2	4	5	6	7

Таблиця 13 – Оборотна відомість підприємства за 2024 рік

Шифр рахунку (або субрахунку)	Залишок на початок звітного періоду (Зп)		Обороти за звітний період		Залишок на кінець звітного періоду (Зк)	
	Д-т (по активних рахунках)	К-т (по Пасивних рахунках)	Д-т (усі обороти)	К-т (усі обороти)	Д-т (по активних рахунках)	К-т (по пасивних рахунках)
....
....
....
....
....
....
....
Усього	$\sum Зп(Д)$	$= \sum Зп(К)$	$\sum Об(Д)$	$= \sum Об(К)$	$\sum Зк(Д)$	$= \sum Зк(К)$

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Графік документообігу – це _____

2. На етапі підсумкового обліку використовують такі види носіїв:

- а) первинні документи;
- б) фінансова звітність;
- в) облікові реєстри;
- г) службові записки.

3. Обліковий процес як технологічна сукупність складається з таких етапів:

- а) первинного, подальшого;
- б) проміжного, потокового;
- в) первинного, підсумкового;
- г) первинного, потокового, підсумкового.

4. Документообіг включає такі основні стадії:

- а) складання і обробку документа;
- б) створення або отримання документів, перевірку, обробку і передачу документів в архів;
- в) обробку документа і передача його в архів;
- г) аналіз документа.

5. Не є обов'язковими реквізитами документа:

- а) назва документа;
- б) дата і місце складання;
- в) назва підприємства;
- г) умови здійснення операції.

6. Документообіг – це:

- а) це впорядкований процес руху документів і виконання різноманітних облікових процедур із моменту їхнього отримання (створення) до моменту передачі в архів;
- б) послідовність дій із створення документа;

- в) передача документа з однієї ділянки на іншу;
- г) передача документів контрагентами.

7. Основним видом носіїв облікової інформації на етапі первинного обліку є:

- а) облікові реєстри;
- б) фінансова звітність;
- в) первинний документ;
- г) статистична звітність.

8. Виконавчі документи:

а) це документи, які містять певне розпорядження на здійснення певної операції – це накази керівника, доручення на отримання товарно-матеріальних цінностей та ін.;

б) це документи, які підтверджують факт здійснення господарської операції;

в) це документи, що складаються працівниками бухгалтерії на підставі розпорядчих та виконавчих документів – це журнали – ордери, розрахунки та ін.;

г) це документи, які містять ознаки всіх названих вище документів.

9. У разі зміни облікової політики підприємству не потрібно розкривати:

- а) причини і сутність змін;
- б) коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
- в) факт повторного надання порівняльній інформації у фінансових звітах або недоцільність такого перерахунку;
- г) показники минулих періодів.

10. Документопотік є:

- а) послідовність створення документа;
- б) сукупність операцій із передачі даних з одного робочого місця на інше, які фіксуються на декількох носіях облікової інформації;
- в) сукупність операцій із заповнення документа;
- г) перелік дій з обробки документа.

11. У розділі «облікова політика підприємства» наказу має бути передбачено:

- а) детальний опис порядку обліку усіх видів активів і зобов'язань;
- б) вибір підприємством тільки тих принципів і методів, які подані в стандартах в декількох варіантах;
- в) методи обліку активів, зобов'язань і порядок складання фінансової звітності;
- г) обов'язки працівників бухгалтерії.

12. До бухгалтерських документів висувають такі вимоги:

- а) наявність обов'язкових реквізитів;
- б) чітка відповідність уніфікованим документам;
- в) обов'язкове заповнення усіх передбачених рядків;
- г) наявність узгодження з керівництвом підприємства.

13. Графік документообігу містить:

- а) перелік робіт із створення, перевірки і обробки документів, що виконуються підрозділами і конкретними виконавцями з вказівкою термінів виконання і взаємозв'язку відповідних робіт;
- б) терміни передачі документів контрагентам;
- в) терміни підписання документів;
- г) інші відомості.

14. Облікова політика є:

- а) сукупність облікових записів, використовуваних на підприємстві;
- б) сукупність принципів, методів і процедур, використовуваних підприємством для складання і подання фінансової звітності;
- в) порядок складання фінансової звітності;
- г) правила, за якими підприємство заповнює облікові реєстри.

15. Доходом не визнається:

- а) відвантажена продукція;
- б) сума авансу в рахунок оплати продукції;
- в) безкоштовно отримані активи;
- г) дохід від участі в капіталі.

16. Сальдо рахунку 46 «Несплачений капітал»:

- а) збільшує суму дебіторської заборгованості підприємства;
- б) вираховується при визначенні підсумкової суми власного капіталу підприємства;
- в) додається при визначенні суми власного капіталу підприємства;
- г) інше.

17. Суми створених забезпечень визнаються:

- а) витратами;
- б) доходами;
- в) результатом діяльності підприємства;
- г) прибутком.

18. Нерозподілені загальновиробничі витрати можуть виникати, якщо фактичний об'єм діяльності підприємства за звітний період:

- а) менше нормальної потужності;
- б) дорівнює нормальній потужності;
- в) більше нормальній потужності;
- г) інше.

19. Консалтинговий центр проводить консультування за договором у загальному обсягу – 1 200 годин за рік, загальна вартість послуг – 42 000 грн. У 1 кварталі виконані послуги в обсязі 60 год. Доходи 1 кварталу за методом питомої ваги послуг на певну дату в загальному обсягу послуг будуть складати:

- а) 10 500;
- б) 700;
- в) 2 100;
- г) інший варіант.

20. Розрахунок середньої заробітної плати для нарахування відпускних проводиться:

- а) виходячи з виплат за останніх 2 календарних місяців роботи, що передують місяцю надання відпустки;

б) виходячи з виплат за останніх 6 календарних місяців роботи, що передують місяцю надання відпустки;

в) виходячи з виплат за останніх 12 календарних місяців роботи, що передують місяцю надання відпустки;

г) виходячи з виплат за останній календарний місяць роботи, що передують місяцю надання відпустки.

21. Доходи від фінансових операцій включають:

а) доходи від реалізації інших оборотних активів;

б) доходи від надзвичайних подій;

в) доходи від участі в капіталі;

г) доходи від операційної оренди активів.

22. Заборгованість підприємства перед банками за отримані довгострокові кредити, що підлягає погашенню впродовж 12 місяців, відображається:

а) у складі власного капіталу;

б) у складі довгострокової заборгованості;

в) у складі поточних зобов'язань;

г) у складі забезпечень майбутніх виплат і платежів.

23. Витратами не визнаються:

а) платежі за договорами комісії, агентськими угодами;

б) зниження ціни необоротних активів;

в) нестачі і втрати від псування цінностей;

г) витрати на фінансову оренду.

24. Нормальна потужність підприємства – 600 т продукції. Запланований рівень загальновиробничих витрат на 2011 р. – 60 000 грн. З них: постійні – 40 000 грн, змінні – 20 000 грн. Фактичний випуск продукції – 300 т. Фактичні постійні загальновиробничі витрати – 40 000 грн. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати складають:

а) 40 000;

б) 10 000;

в) 20 000;

г) інше.

25. До адміністративних витрат належать:

- а) витрати на зв'язок;
- б) витрати на рекламу;
- в) витрати на фінансову оренду;
- г) надання знижок покупцям.

26. Інші операційні доходи включають:

- а) дохід від реалізації основних засобів;
- б) дохід від операційної курсової різниці;
- в) дохід від фінансових інвестицій;
- г) дохід від реалізації послуг.

27. Несплачений капітал – це:

- а) заборгованість покупців за товари, роботи, послуги;
- б) заборгованість власників за внесками статутного капіталу;
- в) заборгованість за нарахованими дивідендами;
- г) заборгованість перед постачальниками за товари, роботи, послуги.

28. Щомісячна сума забезпечення відпусток обчислюється як:

а) відношення фактично нарахованої зарплати і річної планової суми оплати відпусток;

б) як множення фактично нарахованої зарплати і коефіцієнта, обчисленого як відношення фонду оплати праці до річної планової суми оплати відпусток;

в) як множення фактично нарахованої суми оплати відпусток і коефіцієнта, обчисленого як відношення річної планової суми оплати відпусток до загального планового фонду оплати праці;

г) як множення фактично нарахованої зарплати і коефіцієнта, обчисленого як відношення річної планової суми оплати відпусток до загального планового фонду оплати праці.

29. Емісійний дохід – це:

а) сума, на яку вартість реалізації випущених акції перевищує їхню номінальну вартість;

б) дохід від безкоштовно отриманих активів;

в) прибуток підприємства;

г) дохід, що отриманий від переоцінки активів.

30. Для розрахунку суми допомоги із тимчасової непрацездатності враховується:

а) середня заробітна плата працівника за останніх 6 календарних місяців, що передують місяцю, у якому настає страховий випадок;

б) середня заробітна плата працівника за останніх 12 календарних місяців, що передують місяцю, у якому настає страховий випадок;

в) середня заробітна плата працівника за останніх 2 календарних місяця, що передують місяцю, у якому настає страховий випадок;

г) середня заробітна плата працівника за останніх 10 календарних місяців, що передують місяцю, у якому настає страховий випадок.

31. Заробітна плата майстра цеху включається:

а) до складу собівартості продукції;

б) до складу адміністративних витрат;

в) до складу загальновиробничих витрат;

г) до складу витрат на збут.

32. До складу виробничої собівартості не входить:

а) прямі матеріальні витрати;

б) прямі витрати на оплату праці;

в) собівартість реалізованих виробничих запасів;

г) розподілені загальновиробничі витрати.

33. Згідно із НП(С) БО власний капітал – це:

а) статутний капітал;

б) довгострокові зобов'язання;

в) частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань;

г) правильна відповідь не вказана.

34. Джерелом сплати дивідендів є:

а) прибуток, відображений в податковому обліку;

б) чистий прибуток, відображений № 2 «Звіт про фінансові результати»;

в) власний капітал;

г) забезпечення майбутніх платежів.

35. Кредиторська заборгованість, що не підлягає погашенню, відображається як:

- а) витрати звітного періоду;
- б) доходи звітного періоду;
- в) забезпечення;
- г) інше.

36. Додатковий капітал підприємства збільшується за рахунок:

- а) безкоштовно отриманих активів;
- б) прибутків підприємства;
- в) отриманих дивідендів;
- г) фінансових інвестицій.

37. Щомісячна заробітна плата за останні 12 місяців складала 4 840 грн. Кількість днів відпустки – 24 календарних дня. Кількість святкових та неробочих 10 днів. Розмір оплати за відпустку буде складати:

- а) 3 747,09;
- б) 3 872;
- в) 3 926,54;
- г) інше.

38. Принцип нарахування доходів і витрат передбачає:

а) відображення результатів господарських операцій в тому звітному періоді, коли відбувається господарська операція;

б) відображення результатів господарських операцій в тому звітному періоді, у якому відбувається отримання або сплата грошових коштів;

в) відображення результатів господарських операцій в тому звітному періоді, коли підписаний договір;

- г) інше.

39. Якщо витрати неможливо прямо пов'язати з доходами певного періоду, то вони відображаються у складі:

- а) витрат майбутніх періодів;
- б) адміністративних витрат;
- в) витрат того звітного періоду, у якому вони були здійснені;
- г) загальногосподарських витрат.

40. Змінні загальновиробничі витрати:

а) не розподіляються;

б) розподіляють на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу, виходячи з фактичної потужності звітного періоду;

в) розподіляють на кожен об'єкт витрат із використанням бази розподілу за нормальної потужності;

г) включаються до витрат періоду.

41. Непередбачені зобов'язання:

а) відображаються на балансових рахунках;

б) відображаються поза балансом;

в) не відображаються на рахунках бухгалтерського обліку;

г) визнаються доходами.

42. Працівник Б. Д. Мац працював на підприємстві 2 місяці. Заробітна плата за вересень склала 4 300 грн, заробітна плата за жовтень – 4 350 грн. Кількість днів хвороби – 5 днів. Загальний трудовий стаж – 4 роки. Розмір лікарняних буде складати:

а) 709,01;

б) 425,4;

в) 1 005,8;

г) 603,48.

43. Постійні загальновиробничі витрати:

а) не підлягають розподіленню;

б) відносяться на вироблену продукцію пропорційно фактичним обсягам;

в) розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу за нормальної потужності;

г) включаються до собівартості реалізації.

44. До складу виробничої собівартості не входить:

а) прямі матеріальні витрати;

б) прямі витрати на оплату праці;

в) собівартість реалізованих виробничих запасів;

г) розподілені виробничі витрати.

45. Витрати на опалювання, освітлення, водопостачання відносяться до складу:

- а) загальновиробничих витрат;
- б) адміністративних витрат;
- в) інших операційних витрат;
- г) витрат на збут.

46. Заборгованість по нарахованих дивідендах відображається:

- а) у складі власного капіталу;
- б) у складі поточних зобов'язань;
- в) у складі довгострокової заборгованості у складі довгострокової заборгованості;
- г) у складі забезпечень майбутніх витрат і платежів.

47. Результати дооцінки об'єктів основних засобів і нематеріальних активів включаються:

- а) до доходів звітного періоду;
- б) до складу додаткового капіталу;
- в) до складу прибутку;
- г) до складу витрат звітного періоду.

48. Чиста вартість реалізації запасів – це:

- а) сума, за яку можна обміняти актив або погасити заборгованість в операції між обізнаними, зацікавленими і незалежними сторонами;
- б) витрати на придбання, переробку й інші витрати, які були понесені під час доставки запасів до їхнього справжнього місця знаходження;
- в) очікувана ціна реалізації в умовах звичайної діяльності за винятком очікуваних витрат на завершення їхнього виробництва і реалізацію;
- г) сума, яку можна отримати від продажу або сплатити за придбання на активному ринку.

49. Яке з нижче приведених тверджень є правильним:

- а) запаси можуть бути дооцінені й уцінені у разі зміни їхньої вартості;
- б) запаси підлягають винятково зниженню ціни;
- в) запаси підлягають винятково дооцінці;
- г) запаси оцінюються винятково за первинною вартістю.

50. Вартість МБП, які були передані в експлуатацію:

- а) не виключається з складу активів до моменту їхнього списання;
- б) виключається зі складу активів з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів;
- в) не виключається зі складу активів на протязі не більше 1 року;
- г) виключається у розмірі 50 % їхньої вартості.

51. Готівкові розрахунки одного підприємства (підприємця) з іншим протягом одного дня не повинні перевищувати:

- а) 10 000 грн;
- б) 5 000 грн;
- в) 2 000 грн;
- г) 1 000 грн.

52. Транспортно-заготовчі витрати, що списуються, визначаються як:

- а) множення середнього відсотка транспортно-заготовчих витрат і вартості запасів, що вибули;
- б) як множення середнього відсотка транспортно-заготовчих витрат і транспортно-заготовчих витрат, що узагальнюються на окремому субрахунку;
- в) сума транспортно-заготовчих витрат, понесена під час придбання запасів, що вибули;
- г) жодне з вказаних тверджень не є правильним.

53. Сума зниження ціни основних засобів і нематеріальних активів включається до складу:

- а) зменшення додаткового капіталу;
- б) зменшення статутного капіталу;
- в) витрат;
- г) збитків.

54. Витрати на реконструкцію і модернізацію основних засобів включаються до складу:

- а) виробничих витрат;
- б) вартості відповідного об'єкта основних засобів;
- в) додаткового капіталу;
- г) вартості групи об'єктів.

55. Яка вартість запасів, що вибули, при застосуванні методу середньозваженої собівартості за умови, що підприємство придбало запаси вартістю: 10.10 – 30 шт. за ціною 20 грн; 15.10 – 30 шт. за ціною 15 грн; 20.10 – 30 шт. за ціною 10 грн. У виробництво 25.10 було відпущено 30 шт.:

- а) 450;
- б) 300;
- в) 200;
- г) 600.

56. У первинну вартість запасів не включається:

- а) транспортно-заготовчі витрати;
- б) відсотки за кредит;
- в) сума ввізного мита;
- г) сума невідшкодованих підприємству посередніх податків у зв'язку з придбанням запасів.

57. Інвентаризація грошових коштів, що знаходяться в касі, здійснюється:

- а) не менше 1 разу на квартал;
- б) 1 раз на місяць;
- в) після закінчення року;
- г) 1 раз на півроку.

58. Документами, що не підтверджують витрати на відрядження, є:

- а) проїзні квитки;
- б) рахунки готелю;
- в) розписка особи, що надала житло;
- г) квитанції про провезення багажу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електрон. ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>, вільний (дата звернення 21.09.2023.). – Назва з екрана.

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електрон. ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>, вільний (дата звернення 21.09.2023.). – Назва з екрана.

3. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку [Електрон. ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>, вільний (дата звернення 21.09.2023.). – Назва з екрана.

4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електрон. ресурс] : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>, вільний (дата звернення 21.09.2023.). – Назва з екрана.

5. Бухгалтерський облік : опорний конспект лекцій / Т. В. Бочуля та ін. ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. – 161 с.

6. Бурлан С. А. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. / С. А. Бурлан, Н. В. Каткова ; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 271 с.

7. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики : підручник / А. Г. Загородній та ін. ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – 4-те вид., доопрац. і допов. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2018. – 278 с.
8. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка та ін. ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 459 с.
9. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ першого (бакалавр.) рівня / А. П. Макаренко та ін. ; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. – 547 с.
10. Стеців І. І. Фінансовий (бухгалтерський) облік : навч. посіб. / І. І. Стеців, І. С. Стеців ; Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т підприємництва та перспект. технологій. – 2-е вид., перероб., допов. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – 224 с.
11. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. для студентів ВНЗ спец. «Облік і оподаткування» / М. І. Бондар [та ін.]. – Київ ; Рівне : НУВГП, 2016. – 422 с.
12. Бондарчук Н. В. Бухгалтерський облік : навч.-практ. посіб. для самост. вивч. / Н. В. Бондарчук, Л. М. Васильєва, О. П. Бондарчук. – Донецьк : Вид-во Біла К. О. , 2013. – 187 с.
13. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р. Ф. Брухановський ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 479 с.
14. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : ситуац. завдання до практ. занять, самост. та індивід. роботи, тест. завдання та завдання для поточ. модул. контролю знань студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» / Центр спілка спожив. т-в України, Львів. комерц. акад. ; [уклад. : В. О. Озеран, Л. Г. Медвідь, Т. В. Попітіч]. – Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. – 151 с.
15. Бухгалтерський та фінансовий облік в таблицях та рисунках: зі спец. 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Відокремл. структур. підрозд. Агротехн. коледж Уман. нац. ун-ту садівництва; [уклад. : В. В. Кужель та ін.]. – Умань : АЛМІ, 2018. – 248 с.

16. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Харків : Гельветика, 2016. – 391 с.
17. Жадько К. С. Бухгалтерський облік: ділові ігри, ситуаційні вправи, тести : практикум / К. С. Жадько, Л. Ш. Олійник, В. В. Семенюта ; Ун-т мит. справи та фінансів, ННІ «Фінанс. акад.». – Дніпро : УМСФ, 2018. – 99 с.
18. Бухгалтерський облік. Загальна теорія : навч. посіб. / М. М. Жибак та ін. ; Відокремл. підрозділ Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України «Бережан. агротехн. ін-т». – Тернопіль : Крок, 2016. – 268 с.
19. Зянько В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Зянько, С. В. Крива ; Вінниц. нац. техн. ун-т. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 174 с.
20. Калюга Є. В. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. / Є. В. Калюга, М. М. Коцупатрий, Т. О. Гуренко ; Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Київ : КНЕУ, 2015. – 418 с.
21. Карпенко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Карпенко, В. І. Успенко ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. – Харків : Лідер, 2016. – 609 с.
22. Кулинич М. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 435 с.
23. Малюга Н. М. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : конспект лекцій в схемах і таблицях / Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – Київ : Консультант, 2017. – 67 с.
24. Маслій Н. Д. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ / Н. Д. Маслій ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Астропринт, 2017. – 270 с.
25. Плиса В. Й. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів : АТБ, 2017. – 199 с.

26. Садовська І. Б. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / І. Б. Садовська, К. Є. Нагірська ; Луц. нац. техн. ун-т. – Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2015. – 322 с.

27. Синиця Т. В. Бухгалтерський облік: теоретичні основи, організація та оптимізація облікових процесів : навч. посіб. / Т. В. Синиця, І. В. Осьмірко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : Панов А. М., 2016. – 274 с.

28. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. «Економіка» / Н. Є. Скоробогатова ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Політехніка, 2017. – 247 с.

29. Старко І. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2016. – 175 с.

30. Шаповалова А. П. Бухгалтерський облік. Опорний конспект лекцій : метод. посіб. / А. П. Шаповалова ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. обліку та оподаткування. – Київ : КНТЕУ, 2017. – 91 с.

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації
до проведення практичних занять, організації самостійної роботи
і виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи
із навчальної дисципліни

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування, освітньо-професійні програми «Облік і аудит», «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»)

Укладач **КАРПУШЕНКО** Марія Юріївна

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*
Редактор *О. В. Михаленко*
Комп'ютерне верстання *М. Ю. Карпушенко*

План 2023, поз. 255М

Підп. до друку 11.11.2023. Формат 60 × 84/16.
Ум. друк. арк. 5,3.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: office@kname.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.